Öğretmenler, Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür nesiller isteri

ATATÜRK

SAHİBİ ve SORUMLU MÜDÜRÜ
TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI ADINA
İ. SAFA GÜNER
HABERLEŞME ADRESİ :
Ihlamur Sk. No: 10/6 - 7 Yenişer — ANKARA
Digzi ve Tertip : TÖYKO matbaası
Ulusal Basımevi

15 Günde Bir Çıkar
Fiyatı 25 Kr.
Yıl: 1 Sayı: 2

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

MART
5
SALI
1968

HALKIN DİLİNDEN

★ **ÖZGÜRLÜK** : Hakkına kaygı, çevreye saygı!
★ **ADALET** : Alacakla vereceğin denkleşmesi.
★ **SOSYAL ADALET** : Emeğe denk kazanç.
★ **FAŞİZM** : Yüzlere sırıtan, koltuklarda kırıtan, kanlar kurutan yönetim.
★ **İHTİLÂL** : Kör döğüşü bir düzen. S. G.

Stajyer öğretmenler için eğitim ödeneği

Sayıştay Başkanlığınca 443 sayılı İlkokul Öğretmenleri Eğitim Ödeneği Kanunu incelenmiş, stajyer ilkokul öğretmenlerinin, esas görevlerinin ilkokul öğretmenliği olduğundan asil öğretmen sayılacakları, fiilen öğretmenlik yaptıkları sürece adı geçen kanundan faydalandırılmaları gerektiği kanaatine varıl-

(Sonu sayfa 4'de)

Olümünün 7. yıldönümünde

Hasan Ali Yücel'i andık

Türkiye Öğretmenler Sendikası Genel Merkezi tören düzenledi

26 Şubat 1968 Hasan Âli Yücel'in ölümünün 7. yılıydı. Yedi yıl az bir zaman değil. Ne kadarda çabuk geçiyor günler. Yücel'in ölmüş olduğuna inanamıyor insan. Yedi günde, yedi haftada, 7 ayda unutulup giden milyonları düşününce yedi yıla rağmen Yücel'in aramızda bulunması zamanın kısalığından ileri geliyor gibi. Oysa, Yücel 70 yıl, 700 yıl sonra unutulmayacak.. Yaşamak et kemik gezdirmek değil; yaşamak, geride insanların sahip çıkacağı fikirler ve tekrar edeceği eylemler bırakmak demektir. Yücel'in düşünceleri, eylemleri ve eserleri gelecek kuşaklarca benimseneceği için unutulmayacaktır.

26 Şubat 1968 günü, sendikamızca hazırlanan program uyarınca, saat 14.30'da mezarı ziyaret edildi, çelenk ve buketler konuldu. Yürütme Kurulu üyemiz Ahmet Cenan birkaç cümlecikle Yücel'in ülkösünü anlattı.

Akşam saat 20'de Eğitim Koleji salonunda tören yapıldı. Salon küçüktü. ama katılan da çoktu. Geçen yılın dinleyici sayısı düşünülerek bu salonun yeteceği sanılmıştı. Ayakta dinleyenler de oturanlar kadar vardı.

Programı sunan Yürütme Kurulu üyesi Muret Şen dinleyicileri saygı duruşuna davetten sonra İstiklâl marşı birlikte söylendi. TÖS II. Başkanı Safa Güner açış konuşmasını yaptı. Yücel'i iki yönü ile inceleyen S. Güner, Bakan olarak Yücel'in hizmetleri sayılarla ortaya koydu. Verilen sayılara göre ilköğretimde öğrenci ve öğertmen sayısı onun zamanında 7 katına, teknik öğretimde 6 katına çıkmıştı. Bunlar Yücel'in iyi vatandaş yetiştirme çabası ile, toplum kalkınmasını teknik eğitimden beklediğini göstermekte idi. Sonra Yücel'in halkla ilişkilerinden örnekler veren Güner Yücel'in Klâsikleri tercüme ettirme işine paralel davranışları ile Türkiye'de hümanizma'nın öncülüğünü yaptığını belirtti.

Konuşmacı İlhan Selçuk mikrofona geldiği zaman salon coşuyordu. Tüm dinleyiciler ona susamıştı. Selçuk elinde bir koka kola ile kürsüye çıktı. Ve Selçuk Yücel'i iyi tanıdığını söyledi. Bu bir sürprizdi. Herkes merakla bekledi. "O bakanken ben ortaokul öğrencisiydim." hele bu söz şaşırttı dinleyicileri. "Ama o zaman Türkiye'de imam hatip okulları yoktu şimdi var. O zaman minarelerde ezan Türkçe okunurdu şimdi arapça okunuyor. O zaman din okulları yoktu şimdi var. O zaman yabancı sermaye yoktu şimdi var..." dedi ve elindeki koka kola'nın yapılı-

(Sonu sayfa 4'de)

———oOo———

Bakanlığın tutumu ve istifa

İstifa etmek durumunda bırakılan Tunceli Lisesi Matematik öğretmeni Tasvir Burkay hiç bir soruşturma yapılmadan Burdur ortaokuluna sürülmüştü.

TÖS Hukuk Bürosunun açtığı dâvada Danıştay 5. dairesi Yürütmeyi durdurmuştu.

Millî Eğitim Bakanı kararı uygulamamış ve öğretmeni yeni bir kararname ile Burdur Lisesine atamıştı.

Bu durum karşısında Tasvir Burkay istifa etmek mecburiyetinde kalmış ve çok sevdiği mesleğine Bakanlığın partizan tutumunun sonucunda devama olanak bulamamıştır.

Gereği düşünüldü: Yürütmenin durdurulmasına karar verildi

Türkiyede hakim var

Kâzım Sayman Torbalı İlköğretim Müdürü iken, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Erzincan'ın Çayırlı ilçesine öğretmen olarak sürülmüştür. Mesleğinde başarılı olan ve 6 yıl içinde 9 takdirname alan bu meslektaşımız sürülmek için ne yapmıştı acaba?

———oOo———

Bütün suçu İzmir Millî Eğitim Müdürü Reşat Mızrak'a yaranamamaktı. Koyu A.P.'li olan ve "beni İzmir'e grubum Millî Eğitim Müdürü yaptı, binaenaleyh ben grubumun dediğini yaparım" diyecek ka-

(Sonu sayfa 4'de)

Salıverildi

Tutuklu bir üyemiz tahliye ettirildi.

Sarıoğlan'da tutuklanan öğretmen Halil Göktürk avukatımız Şakir Keçeli tarafından tahliye ettirilmiştir.

———oOo———

Çalışma proğramı basılıyor

TÖS'ün iki yıllık çalışmalarını kapsıyacak olan Çalışma Programı baskıya verilmiştir. Program yakında şubelere gönderilecektir.

13 Ocak 1968 günü TÖS Genel Merkezce Ankara'da dü-

(Sonu sayfa 4'de)

———oOo———

Tös genel merkezi taşındı

TÖS Genel Merkezi Tuna Caddesi 18 No'lu binadan Ihlamur Sokakta 10 No'lu a-

(Sonu sayfa 4'de)

Hasan Âli Yücel

Bio - Sosyal Açıdan Barış ve Emperyalizm

TÖS, Onur Kurulu Üyesi, Doç. Dr. Osman N. Koçtürk, 3 Mart Pazar günü İstanbul'da Lozan Kulübü'nde **'Bio - Sosyal Açıdan Barış ve Emperyalizm'** konulu bir konferans vermiştir. Koçtürk bu konferansında, barışın nazari bir durum olduğunu, bivolojik ve sosyal yanısı itibariyle savaşçı yaratılmış olan insanın, yaşantısını sürdürdüğü sürece savaşmaktan geri kalmadığı bilimsel verilere ve örneklere dayalı olarak açıklandıktan sonra, kendini barış içinde farzedecek kadar uyutulmuş olan toplumların uyuşukluğundan yararlanan sömürgeci toplumların çalışma şeklini izah etmiştir.

Bu münasebetle 'Yeni Sömürgeciliğin işleyiş tarzına da geniş çapta değinen konuşmacı, özellikle doğum kontrol çalışmalarının amacını izah etmiş ve **'şimdiki savaşta piyade tüfeklerinin mermileri yerine doğum kontrol hapları kullanılıyor. Emperyalistler bu sayede geri ülkelerin masum çocuklarını daha ana rahmine düşmeden yok ediyorlar'** diyerek kamu oyunun dikkatini çekmeye çalışmıştır.

Konferans dikkatle izlenmiş ve geçen yıl Lozan Kulüpte Gıda Emperyalizmi konusunu işlemiş olan konferansçının, İstanbul aydınlarına çağımızın yeni bir sorununu bütün açıklığı ile izah etmiş olması memnuniyet yaratmıştır.

...Biz de Kara listeye alırız,

Kara liste devam edecek

Bu başlık hiç hoş değildir. Hele bunu yazmak insana kıvanç vermiyor. Ama ne yapalım ki kapkara işler yapanlar var bu toplumda. TÖS'ün daha önce yayınladığı kara listeye giren zavallılardan biri bu listeye katılışını; çocuklarına bırakacağı bir onur mirası saymış. Bu bir iç yanıklığının, eziklik ve burukluğun sesidir. Meslektaşlarınca alnına kara bir damga vurulması, aklıbaşında hiç kimse için şereflilik sayılamaz elbet. Ama o zavallı kendince bir teselli yolu bulmuş...

(Sonu sayfa 4'de)

TÖS ŞUBE YÖNETİCİLERİNİN DİKKATİNE

TÖS şubeleri aylık üye bildirim çizelgeleri, şubelerimize gönderilmiştir. Her ayın 5. günündeki son üye durumunu TÖS Genel Merkezine bildirilecektir. Böylece her ay kesin üye sa-

(Baştarafı sayfa 1'de)

Talip Apaydın'ın "Bir Yol" oyununu sahneye kondu

"BİR YOL" oyunundan bir sahne

İnegöl şubemizin çalışmaları

471 şubemizin içinde elbette İNEGÖL şubesi kadar güçlü, onun gibi enerjik olan ve başarılara ulaşan şubelerimiz vardır. İlçedeki öğretmen sayısına göre üye sayısı oranı oldukça yüksek olan ve Mehmet Buzluk'un başkanlığında çalışan İnegöl şubemiz Tiyatro çalışmalarına başlamıştır.

Öğretmen Talip Apaydın'ın "BİR YOL" isimli oyununu sahneye koyan şubemiz yöneticilerinin bu tür çalışmaları İnegöl halkı tarafından çok olumlu karşılanmıştır.

Şubemiz oyunu İnegöl'den sonra çevre şehir ve kasabalarda da oynıyacaktır.

Gene aynı şubede açık otu-

(Sonu sayfa 4'de)

"BİR YOL"un yazarı Talip Apaydın

Doç. Dr. Osman N. Koçtürk sohbet toplantısında

BAŞYAZI

Namus Günleri

FAKİR BAYKURT
Genel Başkan

Bir süredir bazı illere, ilçelere giderek öğretmenlerle görüşmekte ve TÖS şubelerini görmekteyim. Bir çok yerlerde meslekdaşlarımız, "Efendim, zor günler geçiriyoruz." diye endişe belirtiyorlar. Doğrudur, zor günler geçirmekteyiz. Ama bu zorluk sadece biz öğretmenlerin başında değil, Türkiye'de pekçok mesleğin ve insanın; ve dünyanın başında... Genel bir bunalımın, adaletli, adaletsiz bize vuran dalgaları üzerinde değil, bu dalgalanmayı yapan başlıca etmenleri bilmeliyiz. Bunu başlıca kaynağımız ve desteğimiz olan halka belletmeli ve benimsetmeliyiz.

Dört yüz elli memur sendikasının en üstünü ve en itibarlısı olan TÖS'ün üzerine altı aydır birden çullandılar. Bir mutemet oyunu çıkardılar, aybaşı gelince aylıkları vermiyorlar. Üye ödentilerini kesmiyorlar. "Tavsiye" adı altında baskı yapıp müfettişleri sendikadan ayırıyorlar. En küçük köy mescidinden, başkentteki büyük camiye kadar öğretmenleri ve onların biricik sendikasını karalıyan konuşmalar yaptırıyorlar. Şubelerde sivil polis... Gezimizde, toplantımızda sivil polis, sivil polis... Ve başkentin burnu dibindeki şubelerimize baskılar, kaba saldırılar, ama ortada fail yok, tanık yok. TÖS'lü öğretmene müdürlük yok, iltifat yok, tâyin yok. Üstelik son moda ihbar örnekleriyle insanı 141'e, 142'ye sokacak tertipler ve dilekçenin kuyruğuna "Aynı zamanda bu öğretmenin TÖS'lü olduğuna nazarı dikkatinizi çekerim!" eklemeleri...

Hiç yadırgamayın bunları...

Bakan "TÖS'ü hizaya getireceğim!" sözüyle açmıştı bu yeni tür baskı dönemini... "Siyaset yapıyorsunuz!" diye diye bu cümleyi sakıza çevirip, ortaya bir tek delil atamıyordu kanuna sığsın, Anayasaya sığsın!..

544 dâva olmuş bugüne kadar açtığımız... 140 tanesi sonuçlanmış: 120 lehimize, 20 aleyhimize! Bize 7 işlem yapılmış, altısı yanlış sadece birisi doğru!

Dünyanın hiçbir ülkesinde, hiçbir sorumlu milletin öğretmenlerine bu kadarını yapmaz, yapabilemez... "TÖS Bizim Radyo ile paralel konuşuyor!" Yani emri kumandayı oradan alıyor demeye getiriyor aklı sıra! TÖS'ün 53 bin üyesi var. Emir almak için 53 bin üye yetmez mi? Akıl almaktan dem vuruyorlarsa, o da bize değil, akılsızlara düşer! TÖS'ün kendine gerekli aklı bilgiyi, kendi olanaklarıyla araştırıp öğrenecek ve başkalarına öğretecek bir kişiliği ve gururu var.

Unutmadık; aylarca dışardan para aldığımızı yayıp havayı bulandırmak, gelişmemizi durdurmak istediler. Acaba saygı diye, sağduyu diye bir nesne kalmadı mı ortalıkta?.. İşte yasalar, işte bankalar, postalar... İşte bu kadar da polis elinizde, emrinizde!.. Yaptırın araştırmanızı... Bir hafta süren bir teftişin tutanağını polis ve müfettişlerle beraber imzalamadık mı? Bulabildiniz mi beş fenik, beş peni, ya da beş ruble? Gene gelin, gene araştırın. Ama ondan sonra kapatın mübarek ağızlarınızı! Biz bu milletin okullarında öğretmenlik yapıyoruz. Devletten aldığımız aylık belli, giydiğimiz ceket belli, hepimizin şakağını örten - örtmeyen et belli... Hangimizde ileri fırlamış göbek var, Çankaya'da, Kordon'da, Bebek'te apartmanlar var?..

Hayır!.. Asılsız fasılsız suçlamalara hiç ara vermez ki, yüzde yetmişi hâlâ kara cahil kasaba eşrafı aşka gelsin, yürüsün okulun, öğretmenin, ve onun örgütü TÖS'ün üstüne, eğitimin değeri düşsün, böylece halk koşmasın bu ışığa, hep karanlıkta kalsın... Karanlıkta onu yönetmek, onu görünür görünmez yollardan sömürmek, sömürtmek; fazla zahmet çekmeden oylarını alıp iktidar sürmek kolay olsun...

Toprak beyleri, ticaret erbabı, dini asliyetinden uzaklaştırıp toprak beylerine ve ticaret erbabına müttefik yapan din adamları; bir de bir kısım serbest meslek erbabı... Öyle elele vermiş, 404'le yapışmışlar ki; ayrılmayız meclisten, ayrılmayız baştan, kârdan kazançtan... Bunu diyorlar, bunu söylüyorlar...

Anayasa böyle demiyor ama! Meclise halk girecek, kendini kendi yönetecek, kârı kazancı bütçeye katacak, devlet maliyesini güçlendirecek diyor. Anayasada bir tek virgül yok ki, yerliyle yabancı elele versin, bir milyar yatırsınlar, dört milyar kazansınlar!.. Bir tek madde yok ki, en az kazananla, en çok kazanan arasındaki fark 22 bin kat olsun!.. Bir tek madde yok ki, çalışma olanakları böyle tekellere düşmüş ve bölüşme çok adaletsiz sürüp gitsin... Anayasa bunları önlemek için reformlar istiyor... Unutuldu mu, ne oldu o köy köy zahmetini, çilesini çektiğimiz Anayasa?..

Öğretmenler!.. Gözümüzü açalım!.. Öğretmenler; suçlama ve kondurmalardan yılmayalım!.. Kalp para ile kem göz sahibine aittir. Aybaşında aylığımızı vermedikleri ve sendikamızın üyelik ödentisini kesmedikleri zaman, bilelim ki altında hep bu gerçekler vardır; onun için yılmayalım, safsatalara kanmayalım, birbirimize düşmeyelim. Maaşımızı "adam" gibi verecekler, ödentimizi keseceklerdir. Kesmesinler tek tek kendimiz götürüp yatıralım, biricik mesleki savaş aracımız TÖS'ü zayıflatmayalım... Öğretmenler! Sakın korkmayalım, korkunun ecele ve olacaklara hiç faydası yoktur; korkmayalım, üstümüze çullananların isteği budur.

Öğretmene Mektup

İ. Safa GÜNER
TÖS İkinci Başkanı

Ülküdaşım;

TÖS'ün bu sayısından itibaren sizinle dertleşmek istiyorum.

Bu sayıda saldırı konusuna değineceğim. Son aylarda öğretmene yaygın bir saldırı havası esiyor. Bu saldırıcıların başında yöneticiler var. Tabii kişiliği sağlam, sağduyu sahibi, yurtsever olan kişiler değil bunlar. Ya 27 Mayıs'tan tokat yemiş, ya da şu veya bu kapıdan çıkar sağlamış eğitim yöneticileri bu dediklerim. Milli eğitim yöneticiliğini başarı merdivenlerini tırmanarak değil de üstlere yaranarak elde edenler bunlar. Milli Eğitimin Genel Müdürlüğünden tutunuz İlköğretim müdürlüğüne hattâ okul müdürlüğüne kadar yönetim basamaklarını tutan böylesine ezik ve içimizden vuranlar var. Bunlara tek tük mülkiye âmirleri de katılıyor. İnsan 1968 Türkiye'sinde "Ben ne yapayım kardeşim nasıl baskı altında bulunduğumu bilmezsin!" diyecek kadar sızlanan bir vali bulunacağına ihtimal veremiyor. Bu türlü valilere ayak uyduran kaymakamlar da seyrek sepildek görünmekte. Bir de partizanlardan gelen saldırılar var. Onların söylediği türkü belli. Küflü plâklar tekrarlanıyor. Solcular, dinsizler... ve bu gibi.

Saldırı kime?

Bugün öğretmene yapılan saldırıyı bilmezden, görmezden gelmenin yararı yok. Bunu görmezden ve bilmezden gelmek, insanı avcıdan saklanan kuşlara benzetir. Önemli olan şey, saldırının nedenleri ile kimlere yöneldiğini iyi teşhis etmektir. Kimi arkadaşlarda yer etmiş bir sanı var. TÖS saldırının nedenidir. Eğer bu bulgu doğru ise saldırının kime yöneldiği ve nedeni aynı şeydir. Oysa bize göre gerçek bu değildir. Olayları gözden geçirdiğimiz zaman vardığımız bulgular başkadır. Örneğin, Bornova Savcısının davranışı Atatürk'ün Bursa nutkuna karşı bir tepkiydi. TÖS'lülükle, hattâ öğretmenlikle ilgili değildi. Anamur olaylarına konu olan sekiz öğretmen Atatürk'ü anmak için program yapmışlardı, daha uygulamadan saldırıya uğradılar. Bunlar arasında TÖS'lü olmayan vardı. Adana'da Amerikalı çavuşlara karşı yapılan halk hareketine katılmış bir öğretmen tutuklanırken TÖS'lü olup olmadığı belirsizdi. Antalya'da Milli eğitim yöneticilerinin yolsuzluklarını ortaya koyan öğretmenler sürüldü. Bir başka ilcede toprak isteyen halkı kışkırttı bahanesi ile bir öğretmen sürüldü. Öyleyse saldırı nedenleri Atatürkçülük, devrimcilik, insan hakları, özgürlük kavramlarına sahip çıkmaktan doğuyor. Eğer siz Atatürkçü, ülkücü, anayasacı ,devrimci iseniz TÖS'lü olsanızda olmasanız da saldırıya uğramanız kaçınılmaz bir olgudur. Yok böyle değil de halkın dertlerine sırt çevirir, Atatürk ilkelerini bir pula satar, devrimleri tutuculara lokma eder, yurt servetlerini kapkaççıların yağmasına bırakırsanız. Korkmayın size dokunan olmaz.

Saldırının bitimi kıyımdır ve siz aydın bir kişi iseniz saldırı alın yazısıdır. Bu takdirde TÖS'lü olmakla olmamanın farklarını gözönüne alıp karar veriniz. TÖS'lü iseniz, aylıklarınız ödenir, dâvanız açılır, hakkınız aranır. Ve daha akla gelemeyecek tuzaklardan korunur zarardan kurtarılırsınız. Saygılar ve sevgiler dostlarım.

Kamu Personeli Sendikaları

RÜŞTÜ BOZKURT
Eskişehir Tunalı Ortaokulu
Türkçe Öğretmeni

Bütün dünyada kamu personeli, işçi sınıfına göre daha geç sendikalaşmıştır. Bizim ülkemizde de, bu durum başka türlü olmamıştır. İşçilerimizin ta Tanzimat'a inen mücadelesinin yanında, kamu personelinin belirgin bir mücadelesi görülmemiştir.

Bunun türlü nedenleri vardır. Bir kere kamu personelinin durumu, hak ve ödevleri yasalarla düzenlenmiştir. Çalışma koşulları işçi sınıfına göre daha iyidir. İşveren olan devlet, işgörenine karşı; özel kişilerden daha iyi davranabilmektedir. Kamu personeli mensupları genellikle çok yoksul ailelerin çocuklarıdır.. Ana - babasına göre daha iyi yaşayan bu sosyal tabaka, çok şiddetli "ekmekten ölme" baskısı altındadır. Öte yandan kamu personelinin içinden geldiği eğitim düzeni, bireysellik üzerinde kurulmuş, çağımızın güçbirliği görev anlayışından uzaktır. Örgütsel çaba, örgüt disiplinine uygun eylem bilinci bu sosyal tabakada şimdilik oturmuş değildir.

Ancak, teknik zorlama sonucunda; ters bir gelişme bütün geri bırakılmış ülkelerde olduğu gibi bizde de etkisini göstermiştir. Kamu personeli sendikal hak üzerinde hiçbir istek göstermediği halde, 1961 Anayasası'nı hazırlayanlar, sendikal hakkı güvenlik altına alırken, kamu personelinin de böyle bir hakka olan ihtiyacını saptamışlardır. Böylece, kamu personeli, eksik de olsa, hiçbir emek sarfetmeden "tepeden inme" sendikal hakka kavuşmuştur. Bu temel hakkı kullanmaya hazırlıksız olduğu için de, bu hakkı kullanırken; daha işin başında çıkmaza saplanmıştır. Kendilerinden önce sendikalaşma yolunda çok deneyler geçiren işçi sendikalarından yararlanılmamaktadır.

Biz, kamu personeli sendikalarının içine düştükleri hataları görebildiğimiz kadar burada eleştirmek istiyoruz. Çünkü çağımızın sosyal devlet anlayışı içinde, geri bırakılmış ülkelerde aydın tabakanın kaynağı olan kamu personeli gerçek anlamda sendikal örgütler meydana getirmesinin; demokrasimizin yerleşmesi, ülke sorunlarının halk yararına çözümlenmesi yönünde önemli katkıları olacağına inanmaktayız.

1 — Kamu personeli mensupları, niçin sendikal hakkın kendilerine tanındığını kesinlikle bilmemektedir. Başka bir deyişle, kamu personeli sendikalarının bugüne kadar gösterdikleri eylem, sendikal görev anlayışının ve sendikal amacın açıkca, etraflıca düşünülerek ortaya konulmadığını göstermektedir.

Oysa yukarıda saydığımız avantajlara rağmen, kamu personelinin devlete karşı korunması gereken birtakım hakları vardır. Yasalara rağmen kamu personeli tam bir güvenlik altında değildir. Sosyal güvenlik hakları, çok yetersiz düzenlemelere bağlanmıştır. Maaş ve ücretleri tek yanlı düzenlenmektedir. Terfi, teftiş, cezalandırma ve mükafatlandırma da, (1) yeteri kadar kendini savunabilme imkânlarından yoksundur. Daha açık bir deyimle, sabit gelirli olan kamu personeli, mesken, sağlık, asgari geçim yönünden güç durumdadır. Hele enflâsyonist dönemlerde bu sosyal tabakanın sıkıntısı geniş ölçüde artmaktadır. Son yıllardaki fiyat endekslerindeki artışla, kamu personelinin maaş ve ücretlerindeki artış oranlanırsa, sözünü ettiğimiz durum açıkca ortaya çıkar.

2 — Kamu personeli sendikaları, örgütlenmede de ters bir yol tutmuşlardır. Sendikacılığın yararlarını anlıyarak; örgütlerini tamamlıyamamış, gerek üye sayısı bakımından, gerekse yaygın deyimiyle "kafa ve kasa" birliğini sağlamış, güçlü ve bağımsız politika yürütecek örgütler kurulamamıştır. Kurumsal sınıflar ya da daha küçük birimler halinde örgütlenerek; güçler ve enerjiler küçük sendikalar içinde verimsiz bir biçimde harcanmaktadır. Bir üst kuruluşta birleşme yolunda bugüne kadar herhangi bir eğilim olmamıştır. İşçi sendikalarımızda "Türk Tipi Sendikalar" diye adlandırılan sendikal örgütlenme biçiminde örgütlerini tamamlama yönünde kamu personelinin belirli bir çabası yoktur. Bu konulara daha bir süre ilgisiz kalınılacağını da gelişen olaylar göstermektedir.

3 — Çok kısır mevzuatla karşı karşıya olmalarına rağmen, gerçek sendikaların vazgeçilmez unsuru olan grev ve toplu sözleşme düzeni, sendika liderlerinin güvenliği gibi hayati konunlarda isteklerde bulunulmamıştır. Kısacası belirli bir mevzuat politikası yoktur. Oysa, sendikal mücadelenin silâhları; toplu gösterilerle kamu oyunu hazırlamaktır.. Toplu sözleşme masasına oturup karşılıklı konuları tartışmaktır.. Bütün bunlar başarılı olmazsa greve gitmektir. Bunlar olmaksızın sendikacılıktan söz etmek olmaz. Kanımca, küçük büyük, bütün kamu personeli sendikaları, kendilerine sendikalaşma hakkı tanıyan 624 sayılı yasanın, sendikal görev anlayışına, anayasamızın getirdiği temel hak ve ilkelere karşıt yanlarını esaslı incelemelerden geçirerek; kamu oyunun desteğini sağlayacak, toplumun çeşitli katlarını kendilerine çekip, sorunlarıyla ilgilenecek tekliflerle hükümetlerin karşısına çıkılmalıdır. Özellikle Öğretmenler Sendikası, "Direnme Hareketi"ni bu yöne kaydırmalıdır. Çünkü bugünkü mevzuat değişmedikçe, istekler ne kadar haklı olursa olsun, başarıya ulaşmak imkânsız görünmektedir. Örneğin, sözünü ettiğimiz kanunun 13. maddesinde: "a - Kamu Personelini ilgilendiren meslekî meseleleri, meslekin gelişmesini, üyelerinin personel hukukundan doğan maddî ve manevî hak ve yükümlerini meslekin ve üyelerinin yararına en uygun şekilde halle çalışmak ve savunmak; b Personel hukukunu ilgilendiren mevzuat ve konular üzerinde incelemeler yapmak ve ilgili kurumlara teklifte bulunmak." demektedir. Bu hükümler belli bir ölçüde kamu personeline işverenine karşı toplu sözleşme hakkı tanımaktadır. Ancak, hükümlerin açık olmaması işverenin tutumu, bu hükümlerin muhtıra vermekten öteye işlemesini engellemiştir. Bugüne kadar süregelen tutumlar yine göstermektedir ki, işveren yasaları dar açıdan yorumlamaktadır. Tutum bu olunca, sendikalar ne kadar iyi kurulmuş olursa olsun, istekler ne kadar haklı istenirse istensin, mevzuat değişmedikçe kamu personeli mutluluğa yönelemiyecektir.

4 — Diğer yandan küçük büyük bütün kamu personeli sendikaları, üyelerinin eğitimi yönünden olumlu çaba göstermemektedirler. Oysa sendikalar bir yandan kuruluşlarını tamamlarken, bir yandan da sendikaların kaçınılmaz bir biçimde uğraşması gereken toplumsal sorunları ele almalıdırlar. Toprak - tarım reformu, dış ticaret rejimi, her türlü sağlık ve konut sorunu, üretim - tüketim ilişkileri... Milli gelirin pay edilişi, yer altı ve yer üstü kaynaklarımızın en uygun biçimde değerlendirilmesi, vergi reformunun ve adaletinin gerçekleştirilmesi, Anayasamızın teminatı altında bulunan bağımsız kuruluşların tam ve güvenlik altında çalışması, devleti meydana getiren kurumların temel hedef ve ilkelerinin öğrenilmesi, bilinmesi... Toplumsal gelişmeleri yakından izlemek gibi çabaların sürdürülmesi yolunda ellerinden geleni yapmalıdırlar. Günümüzde bilinen bir gerçektir ki, sendikalar sadece üyelerine maddi yarar sağlayan "talepci" kuruluşlar değillerdir. Ülke sorun-

(Sonu sayfa 4'de)

BU SESLER

Halil Aytekin

İzmir otobüs garajındayız. Akşamın saat dokuzu. Bakıyorum bir kıpırdanış, bir hareket, sonra el sallayışlar. Gene bakıyorum, yüzlerce yarınlarından emin olmıyanların kaygı ve güvensizliği...

Anlıyorum ki, kış ortasında Batı'dan - Doğu'ya sürgün edilen üç öğretmen arkadaşını savuşturmak için gelen öğretmenler. Aralarından bir tanesi yavaşça yanıma sokuluyor. Babalarının arkasından gözyaşı döken çocukların höykürüşlerine yüreği dayanamamış olmalı ki,

"— Bu işlere ne dersin hocam diyor. Bu memlekette öğretmenin çilesi daha bitmiyecek mi?

"— Bu memleketin çilesi bitti mi ki öğretmenin çilesi bitsin diyorum, bu tanıdık öğretmene.

Sıra bizlerde der gibi dalgın dalgın yüzüme bakıyor. Her halinden belli ki, bu da tıpkı sürgüne giden üç arkadaşı gibi uzun yıllar köy öğretmenliği yaptıktan sonra zar - zor şehire kapağı atanlardan. Öğretmen değil dert dağarcığı. Güdük daracık bir maaşa çocukların öğrenimi, hastalık ve saire gibi çeşitli sıkıntılar da karışırsa insanın kımıldıyacak hali kalmıyor. Belli ki fazlasıyla hepsi var bizim öğretmende. İçini çeke çeke,

"— Evet haklısınız diyor, ama ve lâkin memlekette bu olup bitenlerden halkımızın haberi bile yok. Niçin bu uğurlayıcılar arasında onlardan da üç beş kişi bulunmasın...

"— Bunların nedenleri üzerinde hiç düşündünüz mü?...

"— Yoo diyor. Yani ortada bir haksızlık var da.

"— Gülüyorum, bu haksızlıklar, bu vakitsiz nakiller karşısında memleket yerinden oynamalı, değil mi? Yıllardır, yukarısı öğretmeni bakanlık emrine alır, hapse tıkar, sürgüne gönderir, kimseden çıt çıkmaz. İnsanın canını sıkan da böyle şeyler oluyor demek istiyorsunuz.

"— Halktan bizden bu kadar uzak oluşu, olayları uzaktan seyredişi...

Bu öğretmen arkadaşın serzenişe ve yakınmasına ayak üzeri birkaç kelime ile sağlam ve yatıştırıcı cevap bulmak gerçekten de güçtü. Bir kez Türk öğretmeninin. Türk Tarihindeki yerini ve orada yüklendiği görevleri iyi bilmemiz gerekiyordu. Meslektaşıma sokularak "o günleri iyi biliyor musunuz" diye hafifçe mırıldandım.

Devrim tarihini, onun geçmişteki aşamalarını yaprak yaprak açıp gözönüne dökmek niye yarardı. Bakıyoruz ki öğretmen bu dönemde Cumhuriyetçi olmuş, Devrimci olmuş Lâikliği, Devletçiliği savunmuş. Halkçılığa gelince, işte burada Türk öğretmeninin büyük bir oyuna geldiğini görüyoruz.

"— Bu oyun sizce nedir?

KEMAL İLE CEMAL

Yürüye yürüye Basımhane'nin önüne kadar gelmiştik. Burası İzmir'in ırgat pazarıydı. İzmir'e yağmur yağıyordu. Kaldırımlar ıslak ıslaktı. Elini attığın her şey soğuk ve ıslaktı. Bu ıslaklıklar arasında caminin duvarlarına yapışıp kalmış tirtir titreyen iki işçiyi göstererek "İşte bunlar da halk dedim. Hem de Anadolunun göbeğinden. Ben dün sabahın erken saatlerinde arabadan indiğim zaman bu iki kardeş gene buralardaydı. Adları Kemal ile Cemal. Dün otele kadar bavulumu taşıdılar. Sonra da - otel açılmadığı için - bir sabahçı kahvesinde karşılıklı oturup çay içtik. Hayat hikâyelerini bana anlatıverdiler; Tokat'ın bir dağ köyünden olurlarmış. Okulsuzluk, öğretmensizlikten okuyamamışlar. "Olsaydı ne olacaktı, boş ver, bizi okulda kim okutacaktı." diyorlar. Dedeleri Millî Mücadeleye çete olarak katılınca köyde herşeyleri, herşeyleri İmam oğullarının eline geçivermiş.

"Gördün mü diyorlar Ankara müzesinde dedemin başı kalpaklı resmini Atatürk'le yanyana çekilmiş çeteciliğinde, duvarda asılı durumuş...

Sonra hemen nesinden dert yanıyorlar: "Köyde toprak hak getireymiş, ev bark, yurt yuva hepsi hepsi hak getireymiş. Bu garibanların evlenme isine gelince; yaban illerde karımızı dovuralım da evlenmeğe ondan sonra sıra gelsin diyorlar. Bir kız o memlekette sekiz, onbin liraya alınıp satılıyormuş..

"— Sonrası?

"— Türkiye'de bu işin sonrası monrası var mı? Büyüğünün yası 27. küçüğünkü 17.. Genç vaşlarında ikisini de vemiş bitirmiş el kavıları. Bugünedek gezip dolaştıkları memleketlerin sayısı yaşlarını çoktan aşmış. Sürün babam sürün. Kiminde dövülmüşler, kiminde koğulmuşlar, kiminde hapse girmişler. Şimdi ise "Kadere kırkbeş" deyip İzmir'e çıkıp gelmişler..."

İzmir'in Basımhanesi'nde Cemal'le, Kemal "Kadere kırkbeş" deyi buralara akın eden yüzlerce, binlerce Anadolu insanından sadece ikisi... Irak elin somunu büyük olur derler ama, onlar küçüğünü de bulamamışlar. Bu bekleyiş, bu umut daha ne kadar devam edecek. Bu "Kadere kırkbeş" likten onları kimler kurtaracak!..

Arkadaş, yanımdan çoktan ayrılmış ben düşünüyordum.

HALKLA ÖĞRETMENİ KARŞI KARŞIYA GETİREN BİR DÜZEN

Türk toplumunun nazik bir döneminde öğretmene, görevi başında nöbet tutan bir asker gibi içtenlikle devrimlerin bekçiliğini yapadursun, öbür yanda eski ve köhne bir yöntemden ıktidarı teslim alıp devrimcilikleriyle öğünen türedi yeni bir sınıf, öğretmeni ileri hatlara sürerken kendisi de gerilerde devrimcilik adına Alicengiz oyununa başladı... Halkı baskı altına al, korkut, sindir, gece kulüplerinde sabahlara kadar dans et, şampanya iç, poker oyna, açık gez. Bunun adı asrîlik ve yenicilik olsun...

Devrim adına yapılan bu har vurup harman savurmaların, batı taklidi bu israf ve harcamaların bizdeki adı yenilik ve asrilik olunca elbette akan sular dururdu. Hele hele emir balâdan gelince...

İşler bu minval üzere yürüye dursun. Batı özentisi bu alafrangalara halkımızın verdiği iki adı vardı, "züppelik ve zındıklık!" Gene o günlerde günlük nafakasını sağlamakta güçlük çeken halkımızın aklına sık sık şöyle bir soru geliyordu: Aramızda büyütüp yetiştirdiğimiz dünkü çocuklar (öğretmen) bile bizleri hor görüp zevklendiğine göre dertlerimizi kimlere anlatıp yaralarımızı kimlere sardıracağız...

Evet öğretmen, Millî Kurtuluş Savaşı'nda ön safta döğüşen babaları gibi şimdi de devrim savaşçılığında en ön saftaydı. Elinde devrim bayrağı her yerlere o gidiyor, o dövüşüyor, yolları o açıyor, köyünde, kentinde o, sadece kendi halkıyle karşı karşıya getiriliyordu... Sonuca gelince, ortada değişen fazla bir şey yoktu. Dünün kallavi sarıklı cerci mollaları, şimdi de yerlerini yandan cepli şapkalı "muallimler" e bırakmamış mıydı? Ya Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın sonunda mantar gibi çoğalan yeni toprak ağaları, yeni harp kaçkınları... Halk bunların hiç birini kendisinden saymıyordu. Ne onlar, ne bunlar. Birincilerinden soğuduğu ve üşüdüğü kadar ikincilerden de korkuyor ve çekiniyordu. Ne Cumhuriyetçilik, ne Devrimcilik, ne de Lâiklik ve Halkçılık onun günlük yaşantısında bir değişiklik yapmıştı. Bu ortaya atılan sloganlar kürsülerde söylenen bayramlık sözlerden öte geçemeyince halkın aydına ve öğretmene karşı olan güveni de kökünden sarsılıyordu. "Ey ulu, büyük Türk milleti!..." diye başlayıp "Kurtuluş Savaşı sizin eseriniz-dir." diye biten cafcaflı konuşmalardan sonra da Türk Köylüsü, Türk halkı gerçek bir kurtuluşa ekonomik bir öz gürlüğe kavuşamıyordu. Memleket yeni Karabelâlar'ın, yeni sömürücüler'in eline geçmişti...

"— O halde kurtuluş neredeydi?

İşte bu dönemde koltuğunun arasına kıstırdığı birkaç kitapla Anadolu'yu feth için yola çıkan Beyaz Zambaklar Memleketi'nin Ülkücü öğretmeni de halktan fazla bir ilgi göremedi. Kıraç Anadolu toprağını cennete çevirmek için gittiği köyde kısa bir zamanda yenilgiye uğrıyarak gerisin geri döndü. Ve meydanı bir kez daha sömürü düzenini yürütmek isteyen kapkaççılara bırakmıştı...

"— Cumhuriyetçilik, Devrimcilik mi? Geç...

"— Halkçılık, Lâiklik mi? Ondan kolay ne var, gerekirse, halk avcılarıyla birkaç köye resmî ziyaret yapar. Bir iki fakir hastaya bakar, okul çocuklarına birazcık kalem defter dağıtır devrime bağlılığını perçinlemek için de yollarda bir iki peçe - çarşaf yırtar, sarıklısına gözdağı verir, sonra çeker gelirsin..

Dikkat edilirse kırk yıl önce sahneye konan bu devrimcilik oyununda öğretmen hep ileri safta bu işin fedaisidir. O bu oyunda halkı yanına çekme hünerbazlığını gösteremediği için - esasen gösteremezdi de - hep karşısında ondan kopuk ve uzak olarak kalmıştır. Bunun adına halkına yabancılaşma da diyebiliriz... Bu kabil acemice çıkış ve davranışların acısını uzun yıllar hem halk hem de kendisinden bir parça olan öğretmen çektiği için daha başka yollar aramak gerekiyordu. İşte memleketin sosyal yapısına uygun bu yolu araya araya Tonguç ve arkadaşları bulmuşlardı.

SAĞLAM BİR KURULUŞ

Memleketi bu beklemelerden, bu umutsuzluklardan, bu "kadere kırkbeş" liklerden kurtaracak sağlam bir kuruluş görüyoruz birdenbire karşımızda. Bu sağlam kuruluşun adı Köy Enstitüleri, içinde okuyacak çocuklar da babaları, dedeleri gibi Ulusal Kurtuluş Savaşına katılmış köy çocukları, yani bu kıraç bu çorak toprakları kanlarıyla vatandaşlaştıranların çocukları...

Bu kuruluşların amacına gelince; İkinci Kurtuluş Savaşı'nın ilk hazırlıkları burada yapılıyor. Bozkıra ekilen ilk tohum filizlenmeğe başlamıştır. Anadolu köyleri yeni fatihlerin diri ve berrak sesleriyle çınçın çınlamağa başlıyor. Bundan böylé herkes ektiğini biçecek, kimse kimsenin sırtından geçinmiyecek. Su uyur düşman uyumazmış... Vay sen misin bunu diyen! Karanlıktan boğucu bir ses, koro halinde perde perde yükselir:

"— Memleketin sahibi efendisi bizler varken sizlere noluyor. Gidemezsiniz, yürüyemezsiniz, halkın arasına karışıp onları uyandıramazsınız...

Bu ses, dün Reşat Şemseddin'lerin, Bangoğulları'nın, Tevfik İleriler'in sesiydi. Bugün bu ses, Dengizler'den, Öztüginler'den, İlhami Ertemler'den geliyor...

Bu beyler can çekişen bir sınıfın son temsilcileri olarak istedikleri kadar seslerini yükseltsinler, istedikleri kadar tepinsinler, bağırsınlar, çağırsınlar, bu sesler boğulacaktır...

Kurtuluş Savaşı devam ediyor. Öğretmenin kimin yanında, kimin karşısında olduğunu halk pek yakında görecektir..

Hodri meydan!...

TÖS, devrimci olmak zoruudadır

ÖMER ASLAN
TÖS GENEL SAYMANI

Eğitim, belli bir sınıfın ideolojisinin özlenmesidir. Yani, hakim üretim tarzının bir uzantısı olan eğitim, gerekçeleriyle kitlelere uygulanır, çelişkisi ile anlamamıza yardım eder. Hakim sistem ile onun mantığı arasındaki çelişik durum, esasen düşünen beyinler için zihin motoru sayılmalıdır. İşte, devrimci eğitim, üretim tarzındaki devrimci dönüşümü hızlandırmayı amaç edinirken, karşı devrimci eğitim, beyinlerin yağı ve mazotu saydığımız eşyanın çelişkisinden dikkatleri başka taraflara çekerek, beyin sömürücülüğü yapar.

Hükümetlerimizin eğitim politikalarına göre, geriye doğru kısa bir gezinti yapacak olursak, şu konaklardan geçeriz: Süleyman Demirel konağı, 27 Mayıs konağı, Adnan Menderes konağı, Hasan Âli Yücel konağı, Cumhuriyet devri, Meşrutiyet devri, Abdülhamit devri, Mahmut II devri, Fatih Medresesi devri, Yörüklük devri.

Bugün, yabancı sermaye ve maden kanunları ile, üs ve tesisleri ile, barış gönüllüleri ile, her vilâyette imam - hatip okulları ile, her köyde kur'an kursları ile, yüksek islâm akademileri ile, özel kolejlerle, özel yüksek okullarla, toplum zabıtaları ile, polis kolejleri ile, jandarma komando birlikleri ile, askerî okullar aristokrasisi ile, ordumuzda Amerikan taktik ve strateji eğitimi ile, Nato, Cento ve 6. Filo ile Süleyman Demirel devri! Bunlara, ayrıca, mini-etek, strip-tiz, playboy, play-gör, diskotek, futbol, Spor-Toto, hür basın (!), magazin, resimli roman, Tommiks, Karaoğlan, İlân. eklenebilir... Okulsuz köyün, öğretmensiz okulun, güvenliksiz öğretmenin, eğitimsiz öğrencinin.. bol olduğu bu ülkede, bütün yukarıda sayılan eğitim araçları aslında hangi çeşit eğitimin araçlarıdır? Hiç şüphe yok, emperyalizmin ve onun yurt içindeki işbirlikçilerinin... Bu karşı - devrimci eğitim sistemi karşısında yer alan devrimci eğitimin görevi ve işleri birinci aşamada, onunla savaşmak, olmak gerekir.

TÖS'ün yeri, bu savaş ortamı olmalıdır, diyerek, ileride bu konuya tekrar dönmek üzere; şimdi, ikinci ve diğer konaklara geçelim: 27 Mayıs! Esasen (özünde) DP, 27 Mayıs ve AP içiçe dizilmişlerdir. Ayni, 1923 ve 1950 gibi... Millî Kurtuluş savaşımız emperyalist devletlere ve Osmanlı teokratik idaresine karşı yapılmıştır. Ve yeni devlette, bürokratik burjuvazi, ilk elde damgasını vurmakla beraber, diğer hakim sınıflar (müteşallibe, eşraf, toprak ağası, yüksek ticaret erbabı) ile sürtüşmesi hızlanmaktan geri durmamıştır. Bir yandan, birbirleriyle kız verip oğlan almak suretiyle akraba olurlarken, diğer taraftan da zaman zaman dişlerini göstermişlerdir.

Bu devrede resmi eğitim bürokratik burjuvazinin düşüncesini yansıtmakla beraber, gayri resmi eğitim ortasağ ideolojilerini yansıtmıştır. Bürokratik sınıfın kendisini güçlendirme amacıyla yönelttiği Köy Enstitüleri hareketi, hiç düşünülmiyen sonuçlar vermeğe durunca, **telâş** başlamıştır. Aslında, hükümetin eğitim programı, yurtta okuma - yazma bilmiyenler sayısını azaltmak, okumuşlar, yani, büro efendileri sayısını çoğaltmak amacını güdüyordu. Bütün Anadolunun çocuklarını okutmak üstesinden zor gelinir iş idi. Şehirli çocukları köye öğretmenliğe gitmiyordu. Köylü çocuklarını gene köylü öğretmenlere okutmak ve bunun için, Köy Enstitüleri kurmak gerekiyordu. Bunun için; büyük paraya ihtiyaç vardı. Bu güç işin en ekonomik çözümü okul binalarının yapımında ve sair kol işlerinde öğrencilerin-emeğinden yararlanmak yolu idi. Ve böyle yapıldı. Ancak iş içinde işle eğitilen bu emekçi çocukları emekçiler, öğretmenlik görevleri gereği, karanlığı yırtarak aydınlığı getirirlerken, diğer taraftan da sınıflarının bilincini kazanmaya başlıyorlardı. Film burada koptu. Bürokratik burjuva hükümet, -mahçup- çekildi; yerine azgın kasabalı burjuvazi ve iş adamları takımı yerleşti.

Bürokratik burjuvazi güçsüzlüğünü, nasıl halk sınıflarından payandalar arayarak gidermeğe çalışmış ve sonunda, yüzüne bulaştırmışsa, iş adamları ve kasabalı burjuvazi takımı da dış güçlerden destek almak gerektiğini anlamakta gecikmediler ve emperyalizmin işbirlikçi sınıf ve tabakaları olarak yeni sosyal görevlerine başladılar. Bu gidiş, bir ara 27 Mayıs olayı ile tökezlendiyse de, işbirlikçi burjuvazi - bürokratik burjuvazi sürtüşmesi, son konaklamada, birincisi lehine çözüme kavuştu. Şimdi, ikinciler, ortanın solu sol modası ile halk sınıflarında yeniden payanda aramak sevdasındadırlar.

Gelelim öğretmene:

Bir defa, öğretmen, meslekî görevi bakımından halkçı ve devrimci olmak zorundadır: Yani öğretmenin görevi öğretmektir; karanlığa ışık tutmaktır. Karanlık daima hakim sınıfların silâhı olmuştur, aydınlık, daima halk sınıflarının silâhı olmuştur.

İkincisi, öğretmen, sınıf çıkarları bakımından halkçı ve devrimci olmak zorundadır. Bir bütünü nasıl ki çoğunluğu nitelerse, öğretmen kitlesini de Anadolu ve hücra köylerde görevine bırakılmış köy ve ilkokul öğretmenleri karakterize eder. Köy ve ilkokul öğretmenleri halk sınıflarına yapışık bulunmaktadırlar. Devrimci ve halkçı olmakta, onların yakın ve uzak çıkarları bulunmaktadır.

İşte biz, TÖS'ün ideolojisini, yukarıda söylediğimiz iki temele dayandırmaktayız: Öğretmenin, işlevi bakımından devrimci olmak zorunda bulunması; sınıfsal kökeni bakımından devrimci olmak zorunda bulunması;...

Şimdi kalıyor TÖS'ün problemleri nelerdir?.

Bu konuya ileride geniş ölcüde yer vereceğimizden, şimdilik üzerinde durmuyoruz.

Anayasa'dan Damlalar

Üniversitede ekonomi öğretmek zor da, ilkokulda alfabe veya aritmetik öğretmek kolaymış! Bunu bilenlere sormak gerek. Biz diyoruz ki bu değerlendirme âdil değildir. Bu kadar az maaşla ve ücret ödenmeden ilkokul öğretmenlerinin (28) saat çalıştırılması angaryadır. Eğitmenlerin "hizmet" sayılmayan yılları ise apaçık bir angaryadır.

Madde 45 — Devlet, çalışanların, yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.

"Adaletli ücret" konusuna hiç girmemek gerek. Çünkü Türkiye'de çalışanların ücret durumunda hiç mi hiç adalet yoktur. İşçi var günde 3 liraya çalışıyor (çabacı), işçi var 14 liraya taş kırıyor. İşçi var 70 - 80 lira alıyor İşten işe fark var ama, "insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlama"yı ne yapalım? Bu gün 3 lira ile, 14 lira ile bu seviye nasıl sağlanır?

Bir de eğitim kesimine göz atalım: Ankara Üniversitesindeki profesörler 2485 - 3700 TL, doçentler 1545 - 2085 TL, asistanlar 740 - 1280 aylık ve ücret alırlar. Ortadoğu Teknik Üniversitesindeki durum işe şöyledir: Profesörler 5000 - 6150 TL, doçentler 4100 - 5100 TL, asistanlar 1500 - 3960 TL... Hacettepe Üniversitesinin ücretleri de Ortadoğununkine benziyor: Profesörler 3485 - 5700 TL, doçentler 2445 - 4085 TL, asistanlar 1140 - 2180 TL. bütün bu öğretim üyeleri dışardan da görevler alıp ayda 1000 TL, civarında gelir sağlayabilirler.

İlkokul öğretmenlerine gelince sayılar derhal düşüyor. Orta, Lise öğretmen ücretleri de düşük. Göreve yeni başlayan bir ilkokulu öğretmeni maaş ücret topu topu 475 lira alır. İlkokul öğretmeni 11 yıl okur. Her yerde durum aynıdır. Halbuki 8 yıl okuyan bir köy ebesi sosyalizasyon bölgesinde 1050 lira alır. Lojmanı da vardır. Darende de karı koca iki devlet memuru var koca 8 yıllık öğretmen 650 lira alıyor, eşi 6 yıllık ebe, 1300 lira alıyor. Nasıl bir "adalet" ise!..

Nasıl bir "adalet" diye şaşmaya gerek yok. Yirmi sekiz yıllık köy eğitmenleri hâlâ 300 lira aylığa çalışıyor!. Düzen kökten düzelmeden memur maaşları "adil" hale getirilemez ama, köy eğitmenleri o günleri görünceye kadar yaşayacaklar mı bakalım?

Madde 19 — Din eğitim ve öğrenimi, ancak kişilerin kendi isteğine ve küçüklerin de kanunî temsilcilerinin isteğine bağlıdır.

Bu duruma göre hiçbir okul, hiçbir kimse din öğrenimini, çocuklarımız için zorunlu imiş gibi ele alamaz ve buna göre uygulama yapamaz. Halbuki Amasya Lisesi Müdürü Mahmut Baran, okulunda bu dersi zorunlu hale getirmeye kalkıyor. Ankara'da, Büyük Millet Meclisine çok yakın bir okulda da müdür, cuma günleri erkek öğretmenleri namaza, bayan öğretmenleri de onların derslerini doldurmaya zorluyor.

Madde 28 — Herkes, önceden izin almaksızın, silâhsız ve saldırısız toplanma veya gösteri yürüyüşü yapma hakkına sahiptir.

Madde 8 — Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

"Herkes" dendiği zaman bunun içine devlet memurları ve öğretmenler de girer. Halbuki 624 Sayılı Devlet Memurları Sendikaları Kanunu 14. Maddesi (i) fıkrasiyle memur sendikalarının açık hava toplantısı ve gösteri yürüyüşü yapmasını Anayasaya aykırı olarak yasaklamıştır. "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" ama, ne yazık ki, işte 624 sayılı kanun da bir kanundur ve Anayasaya aykırı olarak yürürlüktedir.

Madde 32 — Hiç kimse, tabii hâkiminden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

Hâkim, sanığı sorguya çeken, yargılayan, cezaya çarptıran veya temize çıkaran, hukuk bilgisinin tamlığını gösteren bir diplomaya sahip olan kimsedir. Yargılama ve cezalandırma yetkisi hâkimlerindir. Halbuki, il disiplin kurulları, içlerinde hiçbir hukukçu bulunmadığı halde öğretmenleri yargılıyor ve cezaya çarptırıyor. Üstelik bu kurullarda siyasi parti mensubu olan il genel meclis üyeleri de bulunuyor.

Madde 42 — Angarya yasaktır.

Üniversite öğretim üyeleri haftada (5 - 6) saat ders okutur. Fazla okutanlar da var ama seyrek. Yüksek okul, eğitim enstitüsü öğretmenleri (12) saat okutur. Lise öğretmenleri (15) saat, ortaokul öğretmenleri (18) saat, ilkokul öğretmenleri ise haftada (28) saat ders okuturlar. İlkokul öğretmenlerinden başkası fazla okuttukları ders saati için ücret alırlar. İlkokul öğretmenlerinin (28) saati "fazla" sayılmaz ve ücret ödenmez. Buradaki mantık, ilkokul öğretmenliğinin kolay, ötekı okullarda öğretmenliğin zor olduğu ilkesine dayanır.

TOS üyeleri için indirimli yayınlar

Üyelerimizin, memlekette çıkan bütün kültür ve sanat yayınlarını tek tek izlemeleri zordur. Bu zorluğu bir dereceye kadar ortadan kaldırmak için, şubelerimizin, aşağıda adresleri ve ücretleri yazılı dergilerden en az beş tanesine abone olmaları, dergileri üyelerin görebilecekleri yerlerde tutmaları ve okunduktan sonra biriktirmeleri Genel Başkanlıkça uygun görülmüştür.

- **YENİ UFUKLAR (Aylık) — PK. 1034, Galata, İstanbul. Yıllığı 16 lira.**
- **İMECE (Aylık) — P.K. 373, Ankara. Yıllığı 12,5 lira.**
- **TÜRK DİLİ (Aylık) — Atatürk Bulvarı, No: 221, Kavaklıdere - Ankara Yıllığı 10 lira.**
- **ANT DERGİSİ (Haftalık) — P.K. 934, Sirkeci, İstanbul. Yıllığı öğretmenlere 44 lira, altı aylığı 22 lira.**
- **DOST (Aylık) — Menekşe Sok. 16/3 Yenişehir ANK. Yıllığı 30, altı aylığı 15 lira.**
- **VARLIK (15 günlük) — Ankara Cad. Çağaloğlu Yokuşu, 40, İstanbul Yıllığı öğretmenlere 20 lira, altı aylığı 10 lira.**
- **CEP DERGİSİ (Aylık) — Ankara Cad. Çağaloğlu Yokuşu, 40, İstanbul. Yıllığı öğretmenlere 28, altı aylığı 15 lira.**
- **YENİ DERGİ (Aylık) — De Yayınevi, Ankara Cad. Vilâyet Han, Kat: 2, No: 13/14, Çağaloğlu - İstanbul. Yıllığı 32 lira.**
- **FORUM (15 günlük) — P.K. 131, Ankara. Yıllığı 22, altı aylığı 11 lira.**
- **YEDİTEPE (Aylık) — P.K. 77 İstanbul. Yıllığı öğretmenlere 10 lira.**
- **PAPİRUS (Aylık) — Cemal S. Seber, P.K. 627 Karaköy İstanbul. Yıllığı 30 lira.**

İnsanlarımız, canlı ve cansız yatırım dengesizliği

Yazan :
Doç. Dr. Osman N. KOÇTÜRK
(TÖS. Onur Kurulu Üyesi)

Toplumların geleceklerini emniyet altına alıp, varlıklarını sürdürebilmeleri için canlı ve cansız yatırımlar yaptıkları, yaşayanların yaşadıkları sürece sağladıkları gelirden, tasarruflarda bulunarak, toplumun geleceği için harcamalara giriştiği bilinmektedir. Türk toplumu tarih boyunca ve özellikle İmparatorluk devrinde, yalnız kendi toplumu için değil, yönetimi altında bulundurduğu ülkeler halkı için de, istikbali hedef tutan yatırımlar yapmış, asırların gölgeleyemediği abideler halinde insanlığa hediye etmiştir. Dikkat edilecek olursa, fertler gibi toplumların da iki çeşit yatırım yaptıkları dikkati çeker. Bunlar:

(a) — CANLI YATIRIMLAR

(b) — CANSIZ YATIRIMLAR

olarak sınıflandırılabilirler. Gerek Türk halkına ve gerekse bütün insanlığa tarih boyunca hem canlı, hem de cansız değerler kazandırarak, kendinden sonra yaşayacak kuşaklara büyük hizmetler yapmış olan Türk toplumu, yöneticilerinin gerçeği görememeleri ve artık kamu oyunca iyi bilinen diğer sebeplerle, canlı yatırımlar ile cansız yatırımlar arasındaki dengeyi tehlikeli olabilecek şekilde bozmuş ve fakir halktan vergi olarak tahsil edilen paralarla, başka ülkelerden Türk toplumu ve gelecek kuşaklar adına borç alınan dolarlar, taş ve toprak yığınlarına, harcanmaya başlanılmıştır. Atatürk'ün Cumhuriyeti ve Türk istiklâlini emanet ettiği genç kuşaklar, toplumun canlı yatırımı olarak, taş ve toprak yığınlarından çok daha fazla önem taşıdıkları halde, alabildiğine ihmal edilmekte, buna karşılık iç ve dış çıkar çevrelerinin çıkarlarını koruyucu ve ülkenin geleceğini etkileyeceği şüpheli, cansız yatırımlar için dikkati çeken dengesiz harcamalar yapılmaktadır.

HACİZ!

Bu yatırımların sebep olduğu israfın açtığı gedikler ile, gelecek kuşakların birkaç batın borçlu doğmalarına sebep olacak borçlanma furyası, bakım ve ihtimamdan mahrum olarak yetişmekte olan sağlığı bozuk, fizik ve entellektüel gücü yitirilmiş, bunaltılmış insanlar ile onların çocukları ve torunları tarafından ödenecek ve eğer ödenemezse Türkiye üzerine haciz koymak için bekleyen tefeciler, tarih boyunca civanmertliğin ve insancıl davranışın örneklerini vermiş asil bir toplumun tüm varlığına el koyacaklardır.

Bu yönü ile kötü yaşam sınırına yaklaşmış olan Türkiye'de henüz zamanın tamamen geçmediğini, en müşkil şartlar altında bile büyük başarıların temsilcisi olmuş Türk toplumunun uyanık güçlerinin harekete getirilmesi suretiyle ters gidişe son verilebileceğini iddia etmek ve buna inanmak yanlış olmaz.

Ülkesi kendine ihanet eden bir yönetim tarafından yabancılara peşkeş çekilmiş, toprakları güçlü ülkelerin silâhlı askerleri tarafından işgal edilmiş olmasına rağmen, içinde bulunduğu koşulları diş dişe, tırnak tırnağa savaşarak değiştirmiş ve bu suretle ezilen bütün toplumlara örnek olmuş, inançlı ve imanlı bir topluluğun, bugün denemeye sokulmuş olan ekonomik savaşın oyunlarına kendine teslim etmesi ve Dünya'dan silinmesi beklenemez.

AMAÇ NE?

Türkiye'de canlı ve cansız yatırımlar arasındaki dengeyi maksatlı bir şekilde bozarak, yaşayan kuşaklara suni bir cennet hayatı yaşatıp, gelecek kuşakları yok etme çabası içinde bulunanlar, yaşayan gençliği kötü beslenme, barınma, ısınma, aydınlanma, eğitim giyinme, eğlenme, dinlenme koşulları içinde ezip yoketmeye çalışırlarken, doğacak olan kuşakları da, doğum kontrol hapları, işçi ve köylü kadınlarına taktıkları helezonlarla daha ana rahmine düşmeden yok etmeye çalışmakta ve kendi deyimleri ile etkisiz hale getirmektedirler. Halk ve gençlik henüz suyun içinde bulundukları halde, su hakkında derinliğine bilgisi olmayan balıklar gibi, bu uygulamalara hedef olmakta ve gerçek amaçları bilememektedir.

Yüzyıllar boyu başka toplumlara hükmetmiş ve güçlü olduğu devre içinde bile, inançları ve kökü bakımından kendinden farklı olanlara bile eşit haklar tanıyarak, onların mutluluğu için çalışmış ve hattâ savaşmış bir toplumun, bugün içine düşürüldüğü insancıl ölçü tanımayan korkunç düzeni kavramaması ve insanların bu denli kötü ve maksatlı olabileceğine inanması gerçekten güç ve zaman alıcı bir oluşumdur. Fakat Türk halkı ile Gençliği gerçeği bütün açıklığı ile öğrenip, amaçları ve bu amaçlara hizmet edenleri tanıdığı zaman, hem kendi çıkarlarını korumak ve hem de böylesine tatsız ve düzensiz bir Dünya yaratmak istiyenlere bir ders vermiş olmak için bütün gücüyle ortaya çıkıp tarihte örneklerine çok rastladığımız yeni başarıların sahibi olacaktır. İşte Türk toplumunun bu hale gelmesine "Türk'ün Ayranının Kabarması" derler ve tarih bilenler bunu da iyi bilirler. Türk'ün ayranı kabarınca neler yapabileceğini bilenler, bugün ortakları ile birlikte bu kükreyişi, biyolojik, sosyal ve ekonomik düzeyde önlemek ve hiç değilse zayıflatmak için artık onları da yormaya başlayan bir çaba sarfetmektedirler. Türkiye'yi kendi yönetimlerine almayı ve uzaktan yönetmeyi ümit edenler, ülkemize maksatlı ziyaretler yapacak olan uzmanlarının, iş adamlarının binbir gece masallarındaki hayatı yaşayacakları otelleri, turistik tesisleri, kurup halkın alın teriyle ödenen kamu gelirlerini bu maksatla carcur ederlerken, onların karşılarına çıkıp "Dur" diyebilecek güçleri, binlerce yüksek öğrenim gencini kötü beslenmenin, gereği gibi barınamama, ısınamama ve aydınlanıp eğitilememenin baskısı altına sokmakla, bu konuda yapılacak yatırımları dolaylı yollardan kısıtlamakta ve ekonomik tedbirlerle ezmeye çalışmaktadırlar

SATILMIŞ

Türk gencini çıkarlara âlet edebileceğini zanneden, iç ve dış çıkarcılar, bugün ekonomik ortamı marjinal bir düzeye sokarak, insanları satın almanın mümkün olup, olamayacağının denemesini yapmaktadırlar. Yaradılışı itibariyle bencil ve çiğ süt emmiş bir yaratık olan insanlar arasından, yakın çıkarları için satılıp, toplumuna ihanet edebilecek kişilerin çıkabileceğine inanmak lâzımdır. Yüzyıllar boyu, Dünya'nın yarısına hükmetmiş ve hükmettiği insanları da insan kabul edip, ondan çocuk yapmış olan asil bir topluma, kalıtım yoluyla bazı sütü bozukların karışmış olması ihtimal dahilindedir. İşte yabancının satın aldığı ve onunla işbirliği halinde çalışan kişiler varsa onlar bu kişiler veya bu kişilerin döl leridirler. Beri tarafta bağımsızlığın, mutluluk olduğunu bilen yurdu, namusu ve şerefi için bugün yaşadığından çok daha güç koşullar altında bile direnmeyi, hattâ ölmeyi bilecek ve bunun bilincine varmış milyonlar vardır. Bu milyonlar Türkiye'yi satılmış azınlığın elinden nasıl olsa kurtaracaktır.

BİLİNÇLENME İHTİYACI

Türk'ler insanların bütün güçlerini ortaya koyarak, diş dişe, tırnak tırnağa sürdürdükleri klâsik silâhlı savaşın gereklerini ve usullerini gayet iyi bilmektedirler. Asırlarca serhattan serhata döğüşmüş ve yaratılan destanları, yaşantıları ile beslenmiş bir halka, bu biçim savaşın ayrıntıları hakkında söylenecek fazla birşey yok gibidir. Yumurtadan çıkan ördek yavrularının yüzme bilmeleri gibi, Türk'ler de silâhla savaşmayı bütün toplumlardan iyi bilirler. Bu oyunu iyi bildiklerini taş ve sopa ile sürdürdükleri savaşlarda, toplu ve tüfekli orduları yurtlarından kovmak ve denize dökmekle birçok defalar ispatlamışlardır.

Türk'ü bu yoldan yenemeyeceklerini ve bileğini bükemeyeceklerini denemelerle anlamış olan batılı çoğunluk bugün bizi en zayıf yönümüzden yakalayıp, dost gibi aramıza girerek, biyolojik, ekonomik ve sosyal oyunlarla birbirimize düşürmeyi, muhtaç ve güçsüz bir duruma sokarak kendilerine minnetdar bir halk yığını haline getirdikten sonra, çocuk yapma olanağımızı da kısıtlayarak zaman içinde yok etmeyi denemeye sokmuş bulunuyorlar.

İşte bundan dolayı bütün varlığımız, lüks oteller, sahil yolları, turistik tesisler, spor stadyumları ve lüks konutlar yatırımlarına harcanıp, insanın güçlü olmasından yana yatırımlardan titizlikle sakınılıyor. Canlı yatırımlar ile cansız yatırımlar arasındaki dengenin haince bozulup, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerimizi ac öğrencilerin maksatsız dolaştıkları cennet gibi mamur merkezler haline getirmeye çalışılmasının temelinde yatan uzun süreli amaç, ülkemizi dikensiz bir gül bahçesi ve sahipsiz bir cennet haline getirdikten sonra ona sahip çıkma rüyasıdır. Yabancıyı bu korkunç amacına ulaştırmamak ve kurtuluş savaşında olduğu gibi onu geldiği yere gönderebilmek için bu defa silâha değil, bilgiye muhtaç bulunuyoruz. Çünki karşımızdakiler 18 ve 19 ncu asırda yaşamış iyi niyetli bilginlerin, insanlığın mutluluğu için bulup ortaya koydukları, bilimsel bulguları, XX nci asrın ikinci yarısında, kötü amaçlarının hizmetkârı haline getirmişler, barışçı amaçla değil savaşçı amaçla kullanmaya başlamışlardır. Şimdi biz bu yoldan sürdürülen kancıkça savaşın stratejisini öğrenmek ve kendimizi bu yoldan korumak durumundayız. Türk'ün yaradılışına aykırı düşmesine rağmen, insancıl bulguların, kötü amaçlarla nasıl kullanılabileceğini öğrenmek lâzımdır. Kendinden olan ve olmayan her insana karşı bir sevgi ve saygı duymayı milli karakterinin icabı olarak kabullenmiş olan Türk, bundan sonra kendinden olmayandan nefret etmek gerektiğini bilme durumunda kalacaktır.

Maddî çıkarlar için manevî değerlerin nasıl yok edildiğini, dostluk ve özgürlük anlamlarının nasıl istismar edilebileceğini acı da olsa anlamamız gerekiyor.

Manevî değerlerden yoksun devşirme toplumların, tarihlerinin zavallılığını yaşantılarının şatafatı ile unutmaya çalışmaları doğaldır. Sonradan zengin olmuş görgüsüz ailelerin davranışlarına da hâkim olan bu ilkel çelişme bugün Dünya çapında kendini göstermiş bulunuyor.

Harp zenginlerinin, karaborsacıların, halkın azığına hile karıştırarak zengin olduktan sonra, fakire ve güçsüze yardım ederek kendi ezikliğini ve ruh düşüklüğünü unutmaya çalışanların egemen oldukları bir Dünya'da yaşadığımızı bilme durumundayız.

Bugün yalnız Türkiye değil, Dünya'nın büyük bir çoğunluğunu teşkil eden geri bırakılmış ülkelerin uyanık güçleri bu konuda aydınlanmanın kaçınılmaz bir ihtiyaç olduğunu anlamış ve bunun bilincine varmanın çabası içine girmiş bulunuyorlar.

(Sonu gelecek sayıda)

BİR SORUŞTURMA DOLAYISİYLE..,

Politika nedir, ne değildir?

Av. NEVZAT HELVACI
TÖS. Hukuk Bürosu Müdürü

GAZETEMİZ I. SAYISINDA YAYINLANAN KAMU PERSONELİ SENDİKALARI, "POLİTİKA VE POLİTİK ETKİNLİK" BAŞLIKLI YAZIMIZDA YAYINLAYACAĞIMIZI BİLDİRDİĞİMİZ MAHKEME KARARINI AYNEN AŞAĞIYA ALIYORUZ.

"Temmuz 1967 içinde yapılan Türkiye Öğretmenler Sendikası Genel Kurul toplantısında, delegelerden Osman K. Akol bir konuşma yapmış ve bu konuşmasında özetle şunları söylemiştir:

"Viyetnam'da insan öldüren katiller, Türkiye'ye barış gönüllüleri adı altında gelirler. Biz bunların barış gönüllülüğüne inanmıyoruz. Maksat ve gayeleri başkadır. 1940 yılından önce bir Amerikan mandasından korkulmuyordu. Bugün bir bakıma Amerikan mandası altındayız. Bu memleket bizimdir. Başkalarına teslim edilmesi karşısındayız. Atatürkçü ve ülkücü Türk Öğretmeni bunun tam karşısındadır. Amerikan emperyalizminin uşağı olamayız. Bunun protesto edilmesini dilerim. Memleketimizde bir İngiliz ve Amerikan mandası altında kalma korkusu gözden uzaklaşmamıştır. 1922 ve 1966 yılı üzerinden 44 yıl geçti. Bugün mandanın tam altındayız."

Osman K. Akol'un bu konuşması ile 624 sayılı kanuna muhalefet ettiği, kanunla yasaklanan politik eylemin içine girdiği, bu kongreye başkanlık eden Cemal Başbay'ın da konuşmayı kesmeyip müsamaha gösterdiği ileri sürülmüş ve haklarında kamu dâvası açılarak cezalandırılmaları istenmiştir. Bu vesileyle Ankara 4. Asliye Ceza Mahkemesince verilen kararın metnini buraya almak faydalı olacaktır.

T. C.
ANKARA

4. Asliye Ceza Mahkemesi
Karar Nu. : 967/495
Esas Nu. : 966/574
C. M. U. Nu. : 966/110
Hâkim : Fikri Alemdaroğlu 8280
C. Savcı Y. : Ahmet Kamil Tarhan 10665
Kâtip : Sevim Bacak
Dâvacı : K. H.
Sanıklar : 1 - Cemal Başbay, Mehmet oğlu 1339 doğumlu, Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesinde Tarih Öğretmeni ve Ankara Barosunda avukat.

2 - Osman Korkut Akol, Ömer oğlu, Ankara'da İçcebeci Yeniavun Sok. 13/2'de oturur.
Vekilleri : Avukat Halit Çelenk, Ankara Barosunda Avukat
Suç : 624 Sayılı Devlet Personeli Sendikası Kanununa Muhalefet.
Suç Tarihi : 8/9/1966

Sanıkların tecziyeleri Ankara C. Savcılığının 25/8/1966 tarihli iddianameleriyle istenmesi üzerine, Sanık Cemal Başbay ile vekili Avukat Halit Çelenk'in yüzlerine karşı, diğer sanık Osman Korkut Akol'un gıyabında yapılan açık duruşma sonunda :

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Her ne kadar Sanıklardan Osman Korkut Akol'un 7, 8, 9 Temmuz 1967 tarihindeki Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın Genel Kurul toplantısında yapmış olduğu konuşmasında (Viyetnamda insan öldüren katiller, Türkiye'ye barış gönüllüleri ismi altında gelirler. Biz bunların barış gönüllülüğüne inanmıyoruz. Maksat ve gayeleri başkadır.) Gene aynı kongredeki bir başka konuşmasında (1940 yılından evvel bir Amerikan mandasından korkulmuyordu. Bugün bir bakıma Amerikan mandası altındayız. Bu memleket bizimdir. Başkalarına teslim edilmesi karşısındayız. Atatürkçü ve Ülkücü Türk Öğretmeni bunun tam karşısındadır. Amerikan Emperyalizminin uşağı olamayız. Bunun protesto edilmesini dilerim. Memleketimizde bir İngiliz ve Amerikan mandası altında kalma korkusu gözden uzaklaşmamıştır. 1922 ve 1966 yılı üzerinden 44 yıl geçti. Bugün mandanın tam altındayız...) şeklinde konuşarak işbu konuşmasının 624 sayılı Devlet Personeli Sendikası Kanununa muhalif olduğundan dolayı ve keza aynı kongrede Başkanlık eden diğer sanık Cemal Başbay'ın da işbu konuşmaya müsamaha göstérip, mevzu dışına çıktığından dolayı müdahale etmemek suretiyle aynı kanuna muhalefetten dolayı, her ikisi hakkında kamu dâvası açılmış ise de:

Sanıklardan Osman Korkut Akol, tahkikatın bütün safhalarındaki savunmalarında, kendisine atfedilen konuşmaları Öğretmenler Sendikası Genel Kurul toplantısında konuştuğunu ve ancak bu konuşmalarını, Anayasanın 20 maddesi ile vatandaşa verilmiş fikir özgürlüğüne istinaden yaptığını ve bu konuşmalarında herhangi bir siyasi maksadın bulunmadığını, bilâkis, kendisinin öğretmen olması sebebiyle vazifelerine müdahale edip aynı zamanda öğretmenlik yapmak üzere gelen barış gönüllülerinin geliş maksatlarının ne olduğunun bilinemediği, bu itibarla bunların yabancı bir devletin adamları olması itibariyle bir casus olmaları şüphesi altında bulunduklarını, kendisinin Atatürkçü ve Milliyetçi bir öğretmen olması sebebiyle Atatürk ilkeleri'nin korunması zımnında böyle bir konuşma yaptığını, hattâ barış gönüllülerini göndermekle kalmayıp bu devletin daha da ileri giderek memleketimizi bir manda idaresi altına almış olduğunu da nazarı itibara alarak, bunun sırf yukarıda belirtildiği şekilde ve öğretmen olması sebebiyle Anayasanın 20 nci maddesinden kuvvet alarak konuştuğunu beyan etmiştir.

Diğer Sanık Cemal Başbay ise, sanık Osman Korkut'un kongrede vaki olan konuşmasını takip ettiğini, bu itibarla konu dışında bir konuşma vaki olduğu takdirde müdahale ettiğini, bu hususun tesbit edilen teyp bandında da mevcut olacağını bildirerek sanık Osman Korkut'un suç işlemesine müsamaha etmediğini beyan etmiştir.

SUÇ DELİLLERİ : Sanık Osman Korkut Akol'un mevzubahis konuşmaları yaptığı kongrede banda alınan kendi sesi ve bunun bilirkişi tarafından kâğıda alınan yazılış şekli ve sanığın kendi ikrarı ile sabit olmuştur.

İDDİA, SAVUNMA VE SUÇ DELİLLERİNİN TARTIŞILMASI : Sanık Osman Korkut Akol'a atfedilen fiilin sübutu sanığın kendi ikrarı ve bu hususta banda alınan konuşmasının bilirkişi tarafından kâğıda alınan yazılı beyanı ile sübuta ermiştir. Bu itibarla fiilin sübutu hakkında, ortada tartışmayı gerektirecek bir hal mevcut değildir.

Sanığın fiilinin 624 sayılı Devlet Personeli Sendikası Kanununa muhalif bir hareket olup olmadığı hususuna gelince: Bu hususta bilirkişi olarak intihap edilen Profesör Dr. Hakkı Uma'nın dosyada mevcut 12/10/1967 tarihli ve 6 sahifeden ibaret raporunda, konuşmanın adı geçen kanuna muhalif bir suç teşkil etmediği bildirilmiş bulunmaktadır.

Şöyleki: 624 sayılı Kanunun 14. maddesinin 1 inci fıkrasının A bendi "- Devlet Personeli teşekkülleri herhangi bir surette siyasi faaliyette bulunamazlar." Hükmünü tesis etmiştir. Bu hükme göre, herşeyden önce (siyasi faaliyet kavramının hudut ve şümulünün tesbiti iktiza etmektedir. Bu hususta kesin bir sonuca varabilmek için (Siyaset - Politika) ve (Siyasi Faaliyet) deyimleri arasındaki ayrılıkların tesbiti gerekmektedir. Söyleki: Geniş anlamda politika, "Bir memlekette iç ve dış sorunlarının yönetimi ile ilgilenmek" şeklinde tanımlanabilir. Yurdun iç ve dış sorunları, toplumu ilgilendiren her konuyu içine alabilecek kadar geniştir. Ezcümle dış sorun olarak (Kıbrıs anlaşmazlığı), iç sorun olarak da (Toprak Reformu, Vergi Reformu, Sendikacılık... v.s.) gibi konular birer "politika" sorunu olarak ele alınabilir. Bütün bu gibi konularda, siyasi faaliyet dışında kalan teşekküllerin ve vatandaşların söz söylemekten ve düşüncelerini belirtmekten yasaklanabileceklerini tasavvur etmek mümkün değildir. Nitekim, Kıbrıs konusunda, siyasi teşekküller dışındaki topluluklar, ezcümle politika yapmaları yasaklanmış olan Talebe cemiyetleri nasıl görüşlerini belirtmek imkânına sahip bulunuyor da bunu yapıyorlarsa, Vergi Reformu gibi konularda da siyasetle iştigalleri ayrı bir kanunla yasaklanmış olan yetkili memurların yayın yolu ile görüşlerini ifade etmeleri mümkündür.

Anayasanın 20 nci maddesinde "- Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Düşünce ve kanaatlarını söz, yazı ve resimle veya başka yollarla, tek başına veya toplu olarak açıklıyabilirler" şeklinde ifadesini bulan düşünce hürriyeti, vatandaşların yurt sorunları ile ilgili hususlarda düşünce ve kanaatlerini ifade de serbest oldukları ilkesini tesbit etmiştir.

Bu duruma göre, bazı teşekküllere yasaklanmış olan politika ile iştigal keyfiyetini, düşünce özgürlüğünü kısıtlıyan bir sınır içinde ve yukarıda açıklanan geniş anlamdaki politika kavramı çerçevesinde mütalâa etmeye imkân yoktur. Bu sebeple, aynı konuda (siyasi faaliyet) kavramının anlamını tesbit etmek zaruridir. Bu bakımdan, 648 sayılı siyasi partiler Kanunu'nun 1 inci maddesinin üzerinde durmakta fayda vardır. Zira Siyasi Partiler politika ile meşgul olan teşekküllerdir ve siyasi partiler kanunu, (Siyasi faaliyet "- Belirli maksatlarla ve seçimler yolu ile Devlet düzenini ve Kamu faaliyetlerini belli görüşler yönünden yürütmek, denetlemek ve etkilemek için yapılan çalışmalardır". Bu böyle olunca; ancak, bir memlekette siyasi iktidarın belirli usullerle ele geçirilmesi, iktidarın yönetimine müessir olmak ve belirli davranışlarla iktidar mücadelesi içinde yer almak.. şeklindeki hareketleri, siyasi faaliyet olarak nitelendirmek gerekmektedir. Bunun dışında kalan, toplum sorunlarının eleştirilmesi ve değerlendirilmesi gibi hareketler, sivasi faaliyet olarak kabul edilemez..." denmek suretiyle sanık Osman Korkut Akol'un

(Sonu sayfa 4'de)

İrtica var mı, yok mu?..

OSMAN K. AKOL

Devlet yönetiminin temel sorunu eğitim konusudur. Ordunuz güçlü olsun, ekonominiz sağlam olsun, ulaşım olanaklarınız geniş olsun, yurdunuzun yerüstü ve yeraltı zenginlikleri tükenmeyesiye çok olsun. Eğitim alanında başarı sağlıyamamışsanız, hepsi nafiledir. Hiç biri çöküntü ve çözüntüyü durduramaz.

Bu demek değildir ki, herşeyi yüzüstü bırakalım da, yalnız eğitim işlerine girişelim. Hayır. Hepsi beraber, hepsi birbirini tamamlar biçimde, fakat en başta eğitim. Ordu da, ekonomi de, ulaşım da, yurt zenginlikleri de ulusal eğitim açısından ele alınacaktır. Çünkü eğitimin konusu bizzat insandır ve bütün öteki uğraşılar ancak insan içindir ve insan gücü ile gerçekleşir.

ACI GERÇEKLER :

1967/68 öğretim yılı sonunda 6.829.891 Türk çocuğundan ancak 4.239.194'ü okula kavuşabilmişti. 2.590.697 çocuk okulsuzdu. Okullaşma oranı % 61,56 idi. 1968x69 yılında da başka türlü olmayacaktır. Ayrıca, öğretmenler, öğretim araç ve gereçlerinin ne kadar yetersiz, ikili öğretimin ne kadar verimsiz, bu yüzden alınan randımanın ne kadar düşük olduğunu herkesten iyi bilirler, Bunun acısını canevlerinde duyarlar.

Bakmayın siz Millî Eğitim Bakanının sözlerine. Aldırmayın siz sorumlu millî eğitim sözcüsünün palavralarına. Türk çocuğunun okullaşma oranının % 85 olduğunu söylerken onlar da bunun doğru olmadığını bilirler. Ama gene de söylerler. İşlerine böyle gelir çünkü.

Türk halkının % 60'ı kara cahildir. Bile istiye ve kasıtla, bu halk cahil bırakılmıştır. Ve halkın cahil kalmasında direnilmektedir. Çünkü halkın uyarılması, sömürü düzenine karşı gelmesine yol açacaktır. O zaman sömürücülerin çanlarına ot tıkanacaktır.

Bu, acı gerçeğin bir yanı. Gerçeğin daha da korkunç bir yanı vardır. Bugün Türkiye'de 31.887 ilkokula karşılık 40.000 kuran kursu bulunmaktadır. Aydın milletvekili Reşat Özarda, Millet Meclisi'ne verdiği bir soru önergesinde bu kursların sayısını 100.000 olarak göstermiştir. Kuran kursları, arap harfleriyle öğretim yapan kuruluşlardır. Türkiye'de bir milyon alfabeye karşı iki milyon elifbe basılmaktadır. 1967/68 öğretim yılı başında 7 öğretmen okuluna karşı tam 20 imam-hatip okulu açılmıştır. Millî Eğitim Bakanı, bütün illerde birer imam-hatip okulu açılacağını Millet Meclisi kürsüsünden bağıra bağıra, göğsünü gere gere söylemiştir.

Bugün kimi ilçe merkezlerinde de imam-hatip okulu bulunduğuna göre, gidişin yönü bellidir. Sayın Bülent Ecevit bu yönü, durumun bir gerici ihtilâl davranışı içinde olduğunu söylemekle göstermiştir.

Üniversitelere imam-hatip okulları çıkışlıları alınarak, yönetici kadro onlara verilecektir. İmam-hatipliler harp okuluna girecekler ve ordumuzun komuta aşamasında görev alacaklardır.

OLAYLAR :

İmam-hatipliler, yüksek islâm enstitülüler, ilâhiyat fakülteliler örgütlenmişlerdir, Federasyonları vardır. Malî olanakları çok geniştir. Sömürücü çevrelerden büyük para ellerine geçirmişler, Türk gençliğini ikiye bölmenin yoluna girmişlerdir.

Tiyatro basmak, sergilere saldırmak, mitingleri sabote etmek, parti toplantılarına taşlarla, sopalarla hücuma geçmek, Kızılay kongrelerini dağıtmak hep onların marifetleridir.

Bu akımın köy imamları eliyle parasız dağıtılan, belki de parası imamlara bırakılan gazeteleri ve dergileri vardır. Okullara bile ne biçim yayınlar gönderdiklerini, öğrencileri ve öğretmenleri okumaya zorladıklarını hep biliriz. Bu yayın organlarını şöyle bir gözden geçirmek, yurdunun ve ulusunun geleceği için içi titriyen namuslu aydınları çileden çıkarır.

Bakınız şunlara :

1 - "Bu ne korkunç rezalettir, bu ne feci cinayettir yahu! Benim atam Fatih Sultan Mehmet ve şanlı askerleri İstanbul'u fethedip Ayasofya'yı cami yapıyorlar. Yüzyıllar boyunca ecdadım orada Allaha ibadet ediyor. Sonra İsmet İnönü diye bir adam çıkıyor, milleti sindirip o koskoca camii müze yapıyor. Kim oluyor bu İnönü? Artık fazla oluyorsunuz baylar. Ayasofya'da namaz kılan müslümana mâni olmak sizin ne haddinize. Haberiniz olsun, yakında cemaati kübra ile namaz kılmağa geleceğiz. Sakın ola ki, karşımıza çıkmayasınız." (1)

2 - "Arap harfleriyle yazı yazmak öyle sanıldığı gibi zor değildir. Bilâkis sağdan sola

(Sonu sayfa 4'de)

ŞAKAYA BENZER

Genel Başkanı teksir edebilsek

I — Genel Merkez yoğun etkinlik içinde. Postacı hergün kucak dolusu zarf getirir. Bu mektuplar; Edirne'den, Mardin'den, Ardahan'dan, Kiraz'dan gelir; yurdun dört bir köşesinden dost kokusu, öğretmen duygusu, TÖS ülküsü getirirler. Satırlarında dilekler ve yığın yığın dertler..... Sonra Genel Merkez telefonu çalar, Çanakkale, Söke, Borçka, Malatya seslenir..... Muğla seslenir.... Bu sesler acı tatlı neler neler iletirler karşılıklı.... o mektuplar ve bu sesler Fakir Baykurt'u isterler... İlle de gelsin derler... Fakir Baykurt, Doğudadır. Güneydedir. Ya Yıldızeli'nde ya da Gemerek'te öğretmenlerle hasbihaldedir. Her yer Fakir'i ister. Ne edip, nasıl edip de yetişsin Fakir!.. Bu istek sağanakları altında bunalan ikinci Başkan, habire çare arar buna... Derken bir üye çareyi buldu: "Genel Başkanı teksir ettiriniz!".....

II — TÖS'ün yeni binası nasıl bulunur? Adresle... Adres şu (İzmir Caddesi Ihlamur Sokak No: 10/6 - 7 Yenişehir — Ankara.) Bunu yazdın mı, bulunmamak mümkün değil..

Başka türlü de bulunur. TÖS Genel Merkezi.... (TÖSGEN) dedin mi tüm P.T.T.'ciler bilir bunu.... Kuşkuya gerek yok, (TÖS) Sözcüğü yeter de artar bile Genel Merkezi bulmaya dahası var. Sendika dedin mi vatandaşın aklına (TÖS) gelir. Türlü çeşit sendikaların zarfları bunun için TÖS Genel Merkezine taşınır.

Bunlardan kolay bir bulma yolunu da öğrendik: TÖS Binasının altında Kıyım çorbacısı var.... İki gün önce Bayan Çiçekli geldi. Merkeze. (Ali Çiçekli'nin eşi.) öğretmenliği bırakmış bir başka dairede görev almış. Sayın Bakan'ın öğütünü tutmuş. Bakan eğitimimize şahane hizmet örnekleri veriyor. Son Trakya gezisinde, aylığının azlığından yakınan bir öğretmene (daha gençsiniz, istifa eder daha fazla para veren yere gidersiniz) buyurmuşlar.

Ama Bayan Çiçekli fazla para aramak için değil de huzur aramak için meslekten ayrılmış..

Ne ise işi uzatmayalım. İşte bu Sayın arkadaşımız Bayan Çiçekli eşiyle buluşmak üzere dairesinden ayrılmış, eşi "Misafirlerimiz var, kıyımda yemek yiyelim demiş".. Bayan Çiçekli çıka gelmiş TÖS'e. Nasıl buldun deyince: "Kafamı çalıştırdım kıyım nerede olabilir? Öğretmenler arasında!.. Dedim geldim."

III — Bakan Öğretmenlerle toplantı yapıyormuş.

Bakanımız yurt gezilerini sıklaştırdı... Uğradığı yerlerde karşılayıcıları ile dolaşıyor. Protokol gereği görevle yanında bulunanlar.. Dilekçe vermek isteyenler, meraklılar eh! şöyle bir 20-30 kişiye ulaşınca yön öğretmen lökali.... Akşama radyolar bağırıyor "Bakan öğretmenlerle toplantı yaptı!".

IV — Mutemetlik Konusu :

Bir kaç gün görmüş eski öğretmen dertleşiyorlardı..... Eğitim çarkımızdan söz ediliyor, eleştiriliyordu.. Bazı aksaklıklardan yakınanlara: içlerinden biri: "Lâfı uzun etmeyin. Öğretim basamaklarımızı yöneten üst yöneticiler cin gibi kişilerdir. Az sabredin, neler, ne buluşlar getirecekler ve hizmet çığırları açacaklardır..... Örneğini mutemetlik konusunda gördük. Mutemet ille de kişinin güvendiği adamlardan seçilmez ya.... Zeki bir Genel Müdür kimi emrederse o olur.

Bir başkası sordu: "Bunun eğitime yararını anlıyamadım."

Hoppala! Bunu anlamayacak ne var? Mutemetler memur olacak, ya da başı yumuşak, söz anlar, hal bilir olacak, örgütleme imiş, bilmem ne imiş zırıltılarını kökünden kurutacak.... Milli Eğitim Merkezi de rahat edecek!.".....

Kamu Personeli

(Baştarafı sayfa 2'de)

larının halk yararına çözümünü sağlayacak; ülke sorularıyla yönetenler arasında bir köprü olmak durumundadırlar. Kamu personeli sendikaları, yetkili uzmanlara, yukarda saydığımız konuları, kendilerini ilgilendiren diğer sorunları inceleterek; tez elden üyelerini gerekli eğitimden geçirme yolu seçmiş olmalıdırlar.

5 — Yukarda sıraladığımız nedenlerden ötürü, bugüne kadar güçlü örgütler meydana getiremeyen ve gerçek anlamda baskı grupu olamıyan kamu personeli sendikaları, işveren karşısındaki durumları da zayıftır. İşverenin karşısında güçlü sendikalar istemeyeceği gerçeğini, birçok kamu personeli sendikası yöneticisi, kabul eder gözükmemektedir. Oysa, kaynakları kısır olan geri bırakılmış bir ülkede, işverenin güçlü sendikaları parçalamak, sarı sendikalar yaratmak yolunda çaba göstereceğini başlangıçta iyi değerlendirmek gerekir. Hele bizdeki gibi, aydın tabakanın kaynağı olan kamu personelinin sendikalaşmadaki engelleri ise daha çok olacaktır.

Saydığımız bu sakıncalı tutumları, daha çoğaltabiliriz. Ancak, bugüne kadar bütün ters ve çelişkili gelişmelere rağmen, kamu personeli sendikal hareketinden ümitlerimizi yitirmiş değiliz. Bu sendikaların kısa zaman içinde sendikal enflâsyona son vererek, amaçları sloganları, sendikal görev anlayışları saptanmış, kısa vadeli amaçların ötesinde, gerçek sendikal amaca yönelmiş sendikal olacaklarına inanmaktayız.

Bütün sorunlarımızın başında olduğu gibi, sadece haklarına karşı bir ilginin uyanmış olması yeter. İhtiyaç duyulan haklar elde edilecektir. Demokratik yaşayışın kaçınılmaz sonucu budur.

(1) Cahit Talas - Mülkiyeliler Birliği Dergisi Sayı : 1

Hasan Âli Yücel'i andık

(Baştarafı sayfa 1'de)

şında kullanılan maddeler ile Cam ve Çelik Sanayimizin bile yabancı uzmanların plânlariyle işlediğini anlattı. Ve Yücel'in Köy Enstitüleri sistemine değindi. Köy Enstitüleri'nin Ulusal Kurtuluş Savaşının sonunda ona dayalı bağımsızlık savaşının eğitim düzeni olduğunu belirtti.

Dr. Ceyhun Atuf Kansu, Yücel'in Goethe'nin hayatını anlatan eserinden söze girdi. Böylece Yücel'in insancıl yönünü ele aldı. Sonra Avrupa hümanizmi ile Yücel'in hümanizm anlayışını karşılaştırdı. Çağımızın, hele Türkiye gibi geri bırakılmış toplumların (Halk hümanizmine) muhtaç olduğunu belirtti. Böylece Kansu Yücel'in tam anlamı ile bir halk hümanisti olduğu sonucuna ulaştı.

Şair Ahmet Arif'in halkın sorunlarını duygusallaştıran şiirleri ile Nebi Dadaloğlu'nun duygulu deyişleri Yücel ülküsüne yaraşan incelikte idi.

Ziraat Fakültesi öğrencilerinden Atila Sarp ile Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencilerinden Sait Çokay'ın bilinçli, heyecanlı konuşmaları Gençliğin yurt sorunlarına sahip olduklarının deliliydi. Boşuna demeniş Atatürk "Genç lik Cumhuriyetin ve devrimlerin bekçisidir."

Program kısa sürdü. Bu da gecenin beğenilen bir yönüydü. Misafirler dağılırken programın tertip komitesi olan Genel Sekreter Rahim Eren, Sayman Ömer Aslan ve Genel Sekreter Yardımcısı Fikri Uğur'u arıyorlardı. Yücel'in ülküsü canlandı o gece.

——oOo——

Kavak Ağacı

Üstüne varma
yananların;
Koltuk hırsıyla
teperler.
Gün kısa...
Oluşum
Köklü,
Kavak ağacında.
Bir gerçek var
Yine köklü.
Kökü derin
Yaşamak gibi
Doğanın vergisiyle...
Kökü derindir
Dalları yüksek
Boyu narin...
Baltacı geliyor
Katerina yok.
Bizim baltacı başka.
Vurdular
bir, bir daha;
Belinden
Düştü kavak ağacı
Sürüklediler
Köşeden köşeye
Yalnız bıraktılar.
Yeşerdi kök
Yeniden.
Kökü derindir
Derinde kökü...
Sökemezler
Kavak ağacı
Kökün derindir
Sökemezler.

MEDENİ AKGÜL

Kara liste

(Baştarafı sayfa 1'de)

Tarih insafsızdır ama doğrucudur. Gerçekler acıdır ama en şaşmaz kıymet ölçüsüdür. Türkiye'de eğitime kötülük edenler, öğretmene saldıranlar halkın aydınlanmasını engelleyenler karanlık, yollardadırlar. Onlar bu kara eylemlerinden ötürü kara listeye gireceklerdir. Bunu TÖS yapmasa " tarih yapacaktır. Kaldı ki TÖS giriştiği savaşta öğretmeni engelleyenlerin kara listesini sürdürecektir.

İnegöl

(Baştarafı sayfa 1'de)

rumlar, sohbet toplantıları düzenlenmektedir.

Doç. Dr. Osman Nuri Koçtürk "Gıda Emperyalizmi ve Millî Eğitime Yapılan Etkiler" konulu bir sohbet toplantısı yapmıştır.

Toplantı, öğretmenler ve halk tarafından ilgi ile izlenmiştir.

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMEN SENDİKASI

Sahibi ve Sorumlu Müdürü : Türkiye Öğretmenler Sendikası adına *İ. SAFA GÜNER*

Haberleşme Adresi : Ihlamur Sk. No: 10/6-7 Yenişehir ANKARA

Fiatı : 25 Kr. Yıllık abone : 6 TL.

İmzalı yazıların fikirsel sorumluluğu yazarına aittir. Gönderilen yazılar basılsın basılmasın geri verilmez. Gazetemizin adı belirtilmeden yazı, şiir v.b. gibi her türlü yayınımız bir başka yerde yazılmaz.

ABONE KUPONU

Gönderen : .....

.....

Adet : .....

Gideceği Yer :

TÖS Genel Merkezi

Ihlamur Sk. No: 10/7-6

Yenişehir — ANKARA

NOT : Şubeler kendileri için en az 10 tane abone olmaları, ayrıca üyelerden de mümkün mertebe çok abone kaydetmeleri rica olunur.

Yukarıdaki fik doldurulup gönderilecek. Bir yıllık ücret Ziraat Bankası Yenişehir Şb./ANKARA

HESAP No. 25527 Yatırılacak.

"TÖS"

1. sayı : 20.000

2. sayı : 20.000 adet basıldı.

Sayın *TÖS*'lü

TÖS'e abone bulun. abone olun

TÖYKO'nun tüm öğretmenlere Bayram armağanı.

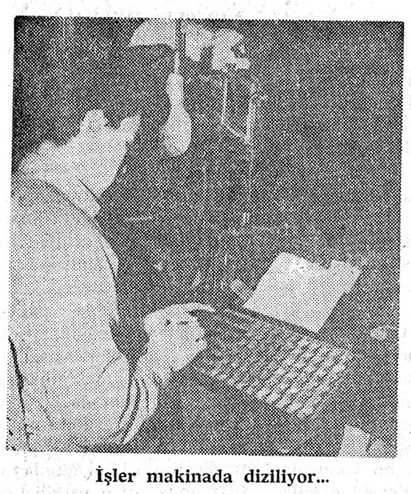

İşler makinada diziliyor...

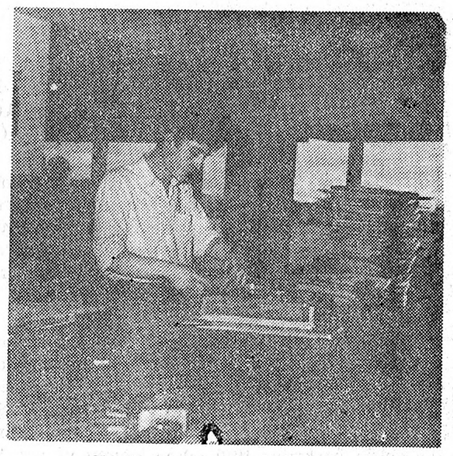

Tertip masasında bağlanıyor...

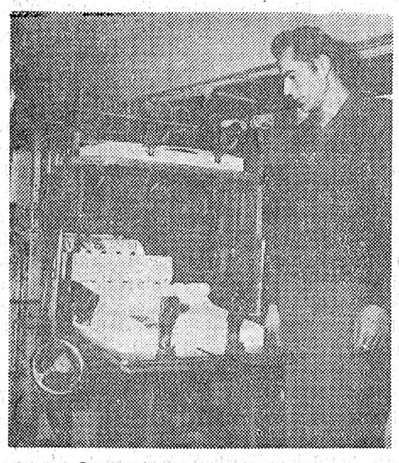

Otomatik makinada basılıyor...

Ve kesilip dikiliyor...

işte matbaanız

Dargelirliler için bayramların pek anlamı yoktur! Çünkü parasız bayram olmaz. Ama bu bayram, tüm öğretmenler sevinebilirler. TÖYKO, 350 bin liraya Akis dergisinin matbaasını satın aldı. Müjdeleriz. Artık sizlerin de bir matbaanız var.

TÖYKO, bu zorlu teşebbüse girme kararı verirken, üyelerinin ve tüm öğretmenlerin mutlak desteğini göreceğine inanmıştır. Bu inanç elbette boş çıkmayacaktır. Matbaacılık, şüphesiz, ticarettir. Kâr olmadıkça ticaretin gerçekleşmesi düşünülemez. Burada, öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir. Tüm öğretmenler, TÖYKO matbaasını, kendi güçleriyle desteklemenin yollarını bulmalıdırlar.

Matbaanızın teknik gücü ikinci sınıf sayılmaktadır. Bir dizgi makinası, bir otomatik baskı makinası, iki keski makinası, iki otomatik tel dikiş makinası, bir kâğıt, karton ve benzeri maddeleri delme makinası ve bol hurufatı ile bol malzemesi bulunmaktadır.

Matbaanız halen çalışmaktadır. Haftalık dergiler, onbeşgünlük gazeteler, kitaplar, dâvetiyeler, kartlar ve faturalar basılmaktadır. Sizlerin desteği ile, öyle umuyoruz ki, yaz aylarında işimiz, matbaanızın gücü üstünde olacak ve işte o zaman, önümüzdeki öğretim yılında genişlemiş bir tesisle işe devam edebileceğiz.

Matbaanız, tamamen sizin paralarınızla alınmıştır. TÖYKO'nun resmî kişiliği dışında kimsenin sermayede payı yoktur. Yönetim Kurulu, tüzük hükümlerine göre matbaa işlerini yürütmektedir. Matbaa için 125 bin lira peşin ödenmiştir. Sermayenin artanı ayda 15'er bin liralık taksitler halinde ödenecektir.

Tüm öğretmenler, TÖYKO MATBAASI ile çalışma hızımız ve aşkımız kamçılanmalıdır. Göğüs kabartıcı bir dayanışma örneği verip üye sayımızı çoğaltmağa bakmalıyız. Yapacak çok işimiz var. TÖYKO,üye sayısının artması ve böylece gelirinin yükselmesi ile gerçekten büyük hizmetler yapabilecek bir kuruluştur.

Tüm mutluluklar tüm devrimcilerin olsun...

İrtica var mı, yok mu?

(Baştarafı sayfa 3'de)

yazıldığı için eli yormaması bakımından çok kolaydır. Kuranı kerimi aslî harfleriyle yazmakta büyük faydalar, bereketler, feyizler vardır.

Arapça harflerle kuranı kerim öğrenmek, okumak, yazmak katiyen suç değildir. Böyle münferit ve hususi çalışmalara kimse müdahale edemez.

Yurdun her yerinde bu yaz mevsimi kuranı kerim talimi hazırlıklarına başlanmalıdır. Mevcut kurslar takviye ve tevsi edilmeli, yenileri açılmalıdır. Hedefimiz herkese arapça kuran *okutmak*, yazdırmaktır." (2)

Görüyorsunuz iş nerelere vardırılmıştır. Galata Sarayda okumuş, Siyasal Bilgiler Fakültesini bitirmiş bu beyzadeye 1/11/1928 gün ve 1353 sayılı Türk harflerinin kabul ve tatbiki hakkındaki kanun vız geliyor. "TÜRK" sözünü hor görüp kullanmayan, bu sözüm ona halk ve hak düşmanı müslüman anayasanın 19. ve 153. maddelerini umursamıyor.

SONUÇ :

Görünen odur ki, Türkiyemiz bugün, irticaın dolu dizgin at oynattığı bir diyar olmuştur. Bu açık ve seçik gerçek karşısında başbakan "Türkiye'de irtica nasıl olur? İrtica olursa suç olur. Suç olursa savcı yakasına yapışır. İktidar, hiç bir suçu himaye etmek durumunda değildir." diyor. Sonra da "İrticaın A.P. tarafından korunduğu iddialarını şiddetle ve nefretle reddederim." diye basıyor nağra-

Ama görünen köy kılavuz istemez. İrtica bir ahtapot gibi yurdu sarmıştır.

1) Mehmet Şevki Eygi Bugün 13.3.1967

2) Mehmet Şevki Eygi Bugün 3.6.1967

3) Cumhuriyet 29.2.1968

20 Şubat 1968 - 1 Mart 1968

Tarihleri arasında yapılan yardımlar:

Ölüm Yardımları :	Şubesi	Miktarı
Ömer Kaplan	Gemerek	1.500.— TL.
Nurettin Kaya	Şenkaya	1.500.— "
İhsan Kırhan	Kars	1.500.— "
Vedat Yalcın	Çubuk	1.500.— "
Sami Sanoğlu	Kilis	1.500.— "
Çetin Ünal	Keçiborlu	1.500.— "
Nihat Özcan	Gönen	1.500.— "
Adem Ünaler	Yenice	1.500.— "
Halil Demirkıran	Gazipaşa	1.500.— "
Emeklilik Yardımları :		
Emin Can	İstanbul	250.— TL. (Altı ay süre ile)
Doğal Afet Yardımları :		
Yusuf Salih	Trabzon	300.— TL.
Gülşen Kafkas	Diyarbakır	500.— TL.

GARDAŞLARIM

ÇIKTI

Abidin Dino, Turhan Selçuk, Balaban, Metin Eloğlu, Kaya Özsezgin, Hakkı Torunluoğlu'nun desenleriyle

NEBİ DADALOĞLU

nun

şiirleri

yürekli kitapçılar satar, yürekli gardaşlarım okur...

P. K. 126, Ankara — Fiyatı : 250 Kuruş

Politika Nedir?

(Baştarafı sayfa 3'de)

fiilinin, yani Sendika Genel Kurul toplantısında yapmış olduğu suç konusu teşkil eder konuşmalarının siyasi bir konuşma olmadığı mütalâasını da olduğunu bildirmiştir.

Tetkik edilen bu bilirkişi raporundaki tahlilleri ve gerek 648 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki hangi faaliyetlerin siyasi faaliyet olacağı hususundaki tarifi ve gerekse Anayasanın 20 nci maddesinde vatandaşlara tanınan "- Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Düşünce ve kanaatlerin söz, yazı ve resimler veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklıyabilir" hükmü karşısında, sanık Osman Korkut Akol'un konuşmasının da Anayasanın 20. maddesi çerçevesi dahilinde olduğundan başka bir şekilde anlama imkân görülememiştir. Zira, sanığın bu konusması ile herhangi bir partinin iktidara gelmesini veya iktidardaki bir partinin faaliyetini övmek suretiyle onun iktidarda kalmasını veyahut da, iktidarda bulunan partinin iktidardan düşmesini sağlamak amacını gütmediği, Kongredeki delegelerin yapmış oldukları konuşmaların tüm olarak tetkikinden anlaşılmış bulunmaktadır.

Elbette ki, öğretmen olan sanığın yetiştirilmek üzere kendisine teslim edilen vatandaş çocuklarının, Atatürk ilkelerine uygun şekilde yetiştirilmesinin öğretmenliğin ilk akla gelen vazifelerinden olduğunu bilmesi ve pek tabii olarak, kendi sahasına müdahale eden ve barış gönüllüleri namı altında okullarda ders veren bu şahısların vatandaş çocuklarını iyi yetiştiremiyeceği ve bilhassa Atatürk ilkelerine uygun şekilde yetiştirmesinin mümkün olamıyacağını düşünmesi sebebiyle bu yolda konuşma yapması, tamamen kendisine tanınmış hakkın ifadesinden başka birşey değildir.

Esasen, Askeri Ceza Kanununun projesinin 1 inci maddesi dahi hangi faaliyetlerin siyasi bir faaliyet veya siyasi bir konuşma olduğunu gayet açık bir şekilde tarif etmiştir. Buna göre, konuşmadaki kastın tamamen bir parti menfaatine uygun şekilde, yani onun ya iktidara gelmesini veya iktidarda kalmasını sağlamak amacıyla yapılmış olması hükmünü vazetmiş bulunmasına göre, sanık Osman Korkut Akol'un ve bunun konuşmasına müsamaha ettiği iddia edilen Cemal Başbay'ın fiillerinde 624 sayılı kanunun aradığı manada bir suçluluk unsuru mevcut değildir.

SONUÇ : Yukarıda gösterilen gerekçeler karşısında sanıkların müsnet suçlardan BERAATLERİNE, isteğe uygun olarak ve temyizi kabil olmak üzere 2/11/1967 tarihinde verilen karar sanıklardan Cemal Basbay ile vekilleri Avukat Halit Çelenk'in yüzlerine karşı C. Savcısı huzurunda açıkça okunup anlatıldı.

2/11/1967 Hâkim 8280

Bir baskı metodu şekli

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü Valiliklere 18.12.1967 gün ve 243.03 (05 - 27) 92968 sayılı bir genelge yayınlıyarak, mutemetlerin öğretmenlerden değil, İlköğretim Müdürlüklerinden veya Millî Eğitim Müdürlüklerinde çalışan memurlardan seçilmesi için öğretmenlere tavsiyede bulunulmasını istemektedir. Bu genelgeden bir örnek eklidir.

Gerekçe ve ifade şekli nasıl olursa olsun bu genelge öğretmenler üzerinde denenmek istenen yeni bir baskı metodudur.

Mutemet itimat edilen kişi demektir. Binaenaleyh mutemet tayin etmek durumunda olan bir kişiye şunu mutemet tayin etmelisin demek, bizatihi mutemet kelimesinin anlamı ile bağdaştırılamaz. Zorlamak ise kişilik haklarına tecavüz etmek olur.

İşte Millî Eğitim Bakanlığı bu genelge ile böyle bir yola girmiş ve öğretmenlerin kişiliklik haklarına tecavüze yeltenmiştir.

Öğretmenlerin, bütün baskı eylemlerine karşı verdikleri cesur ve takdire değer mücadeleyi, bu baskı denemesinde de verecekleri şüpheden uzaktır.

Şunu özellikle belirtelim ki, Millî Eğitim Bakanlığının bu genelgesinin hiç bir hukukî değeri yoktur. Öğretmen istediği kişiyi mutemet tayin eder. Buna hiç bir merci, makam ve kişi engel olamaz.

TÖS olarak, öğretmenlere yapılmak istenen bu baskı denemesinin karşısında sonuna kadar mücadele etmeli ve öğretmenin itimat etmediği bir kişiyi baskı ile mutemet yapmalarına mutlaka engel olmalıyız.

Bilgi edinilmesini ve durumun öğretmenlere duyurulmasını sevgi ve saygılarımla dilerim.

Eki: Millî Eğitim Bakanlığının genelgesi.

İ. Safa Güner
Türkiye Öğretmenler Sendikası
İkinci Başkanı

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
İlköğretim Genel Müdürlüğü

Şube : 3
Sayı : 243.03(05-27)62968
Konu: Maaş mutemetlerinin durumu Hk.

——————**Valiliğine**

Bakanlığımız İlköğretim Teşkilâtında görevli öğretmenlerimiz, aylıklarının mahallî Mal Müdürlüklerinden alınmasında kolaylık sağlanması amacıyla kendi aralarından bir öğretmeni mutemet seçmektedirler.

Ancak, çeşitli illerden alınan şikâyet mektuplarında, bilhassa öğretmen olan mutemetlerin, maaş almak ve dağıtmak suretiyle görevlerini aksattıkları, öğretmenlerin maaşlarını ve tasarruf bonolarını zamanında vermedikleri, lüzumsuz kesintiler yaptıkları maaşları okulla ilgisi olmayan yerlerde dağıttıkları ileri sürülmektedir.

Mutemetlerin tayinleri, her ne kadar, öğretmenlerin arzusuna bırakılmış bir keyfiyet ise de yukarıda açıklanan sebepler dolayısiyle, mutemetliğin (Öğretmenlik görevini aksatmıyacak ve şikâyetlere meydan vermiyecek şekilde) Millî Eğitim veya İlköğretim Müdürlüklerindeki görevlilerden itimat edilir birisine, olmadığı takdirde güvenilir ve inanılır bir kimseye verilmesi için öğretmenlere tavsiyede bulunulması faydalı olacaktır.

İlgililere tebliğini rica ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı
(imza)
18.12.1967

——oOo——

ÇALIŞMA PROĞRAMI BASILIYOR:

(Baştarafı sayfa 1'de)

zenlenen toplantıya katılmak için 11.1.1968 günü Kars'tan hareket eden Kars Merkez, Göle, Hanak, Kağızman ve Erzurum TÖS Şube Başkanları hava muhalefeti yüzünden Çetinkaya'da birkaç gün mahsur kalmış ve hareketten bir hafta sonra Ankara'ya gelebilmişlerdir.

——oOo——

TÖS ŞUBE YÖNETİMİ

(Baştarafı sayfa 1'de)

yımızı öğrenmek olanağına kavuşacağız.

Üye bildirim çizelgelerinin titizlikle izlenmesini dileriz.

Söz konusu bildirim çizelgeleri FORUM dergisi ile birlikte şubelerimize bir yıla yetecek kadar gönderilmiştir. Çizelgelerini almamış şubelerimizin Genel Merkezden istemeleri ve titizlikle doldurulup gönderilmesini dileriz.

——oOo——

ilk okul öğretmeni ve "yükselme,, hakkı

Gazi Eğitim Enstitüsünün bazı bölümlerine, bu arada daha çok pedagoji bölümüne dışardan bitirmeye girip de, okulun, bir kısım öğretmenlerin ve Bakanlığın yoktan var ettiği binbir zorluğu yenerek; sınavlarda, salonlarda üvey evlât gibi bakılmalara katlanarak diploma alan ilkokul öğretmenlerini bilirsiniz. Bunlar, sözde, hemen öğretmen okulu öğretmenliklerine, ilköğretim müfettişliklerine atanacaklardı. Sayıları 200'den fazla olan bu arkadaşların dilekçesi, gidip söylemesi maalesef semere vermemiş, aylardır atanmaları yapılmamıştır.

Bu kadarla kalsa iyi! Bir de duyduk ki, artık öyle Eğitim Enstitüsünün şu bölümü, bu bölümünü dışardan bitirme yok. Hangi kafadan çıktıysa, keyfi bir kararla, ilkokul öğretmeninin bir tek "yükselme" kapısı da yüzüne kapanıyor böylece!..

Salonlarından takunyalı uzmanların namaza gelip geçtiği Devlet Plânlama Dairesinin İkinci Beş Yıllık'ta önerdiği bir nokta vardı, hatırlar mısınız? İmam - Hatip mezunları, hiçbir engel görmeden, serbestçe bütün fakültelere girebileceklerdi. Bu önerinin yarısı kabûl edildi, haberiniz vardır. Bir çok fakültelere bizim gibi lise diploması göstermeden girecekler...

Devlet Plânlama öyle olur da, devletimizin başka organlarını tutmuş olanlar başka türlü mü olur? Bir tek yükselme olanağın vardı, tutar kaldırır. Devlete, iki üç yıl, eğitim öğretim gideri yaptırmadan, yollarda otellerde kendi küçücük bütçene borç yaparak, vaktiyle girip okumuşsan, şimdi de atanmanı yapmaz! Bir sana yapılan engellemelere bak, bir de İmam - Hatipli yurttaşlarımıza sunulan kolaylıklara!.. Kıskanmıyoruz ama böyle hızlı ve adaletsiz nereye gidiyoruz?.. Hani adalet mülkün (yani vatanın) temeliydi?

STAJYER İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ İÇİN EĞİTİM ÖDENEĞİ

(Baştarafı sayfa 1'de)

mış, bu husus Maliye Bakanlığı'nca da uygun mütalâa edilmiştir.

Buna dayanılarak, kanunun çıktığı tarihten itibaren stajyer olan ilkokul öğretmenlerinin eğitim ödeneği alabilecekleri gözönünde tutularak illerde yıllar üzerine düyun çizelgeleri hazırlanacaktır.

Sayıştay'ın 443 sayılı Eğitim Ödeneği Kanununun tatbikattaki adaletsizliği ortadan kaldıran yorumcu, öğretmenler arasında memnunluk yaratmıştır.

——oOo——

TÜRKİYE'DE HÂKİM VAR

(Baştarafı sayfa 1'de)

dar partizan olan Reşat Mızrak'a yaranmasına da olanak voktu.

Bu yaranamamanın sonucu sürülmüştü Kâzım Sayman..

TÖS'e müracaat eden üyemiz için Hukuk Büromuz dâva açmış, Danıştay 5. Dairesi, Bakanlığın savunmasını da aldıktan sonra "dâva sonuna kadar yürütmenin durdurulmasına" karar vermiştir.

Kâzım Sayman Millî Eğitim Bakanlığına müracaat ederek eski görevine dönmek istemiştir.

TÖS GENEL MERKEZİ TAŞINDI

(Baştarafı sayfa 1'de)

partmanın 6 ve 7. dairelerine taşındı. Gönül isterdi ki TÖS kendi malı olan bir binaya taşınsın. Geçirdiğimiz yıl içinde ısıtma aydınlatmadan gayri 25 bin TL. kira ödendi. Yeni merkeze taşınma için 650 TL. harcandı. Ufak tefek tesisler ve zaruri ihtiyaçlar için de bir hayli masraflar yapıldı. Yeni yerleşilen yerin aylık kirası 2500 TL.'dır. Yıllığı 30 bin lira eder. TÖS bu kirayı yıllar yılı ödemeli midir?

Geliri salt ödentiye dayanan kuruluşun gittikçe artan giderlerine karşılık gelir kaynakları aramak gerek. Bunun için ilk akla gelen şey Genel Merkezin bina sahibi olmasıdır. 50 bin TÖS'lü bunu amaç edinse başarılmaz mı acaba!.. Bazı şubelerden gelen teklifler bu işin pek kolay başarılacağı umudunu veriyor. Örneğin Bandırma şubemiz üye başına 25 TL. sağlamaya hazır olduğunu söylemektedir.